

מזמור לתודה הריענו לך' כל הארץ

לקט פירושים מתורת רבותינו נשיאינו על פרק ק' בתהלים -
פרקו החדש של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א החל מי"א ניסן השנה

כ"ק אדמו"ר הזקן

באו שערינו בתודה חצרותיו בתהלה (פסוק ד)

בחצרות ה' (- 'חצרותיו'), שלפני הנו"ן שערי בינה (- 'שערי') - שם יתכן השבח והתהלה, להיות כי בבחינה זו בא אור האלקי בהשגה ממש לכוין הדבר בשבח ותהלה פרטיות. אבל ב'שערי' שהם הנו"ן שערי בינה עצמם, שם לא שייך בחינת תהלה, אלא רק 'תודה' - הודאה.

(על פי 'סדור עם דא"ח' מו, א"ב)

כ"ק אדמו"ר האמצעי

הוא עשנו ולא אנחנו (פסוק ג)

"ולא" כתיב, "ולו" קרי. "ולו" בוי"ו - היינו בחינת המדות דאצילות שמשם הוא שרש ומקור נשמות ישראל. אבל באמת אין עיקר וראשית מקור התהוות הנשמות ממדות דאצילות, אלא מקור הראשון הוא בבחינת האל"ף שהוא הכתר דאצילות, והוא 'ולא' באל"ף. והכוונה הוא דשניהם אמת, 'לו' ו'לא', ומשניהם יחד הוא מקור ושרש נשמות ישראל.

(על פי 'תורת חיים' לך לך פח, ד)

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

הריענו לך' כל הארץ (פסוק א)

איתא במדרש רבה: עובד כוכבים אחד שאל את רבן יוחנן בן זכאי איזה יום שאנו ואתם שמחים, אמר לו זה יום ירידת גשמים שנאמר לבשו כרים הצאן גו', מה כתיב אחריו, מזמור הריעו לה' כל הארץ.

ומכל מקום יש לומר, ששמחת ישראל על ירידת גשמים היינו מפני שזהו ענין יחוד העליון של קודשא בריך הוא ושכינתיה, ועובדי גילולים שמחתן מירידת גשמים זהו רק מהגשמיות. וזהו הדבר חכמה שהשיב רבן יוחנן בן זכאי, שיש יום שכולם שמחים בו, ומכל מקום שמחת הצדיקים ביום זה הוא על דרך "נגילה ונשמחה בו" - בהקב"ה. ומה למדנו לענין הפסוק "מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ", שזה מורה על המשכה עליונה מאד הנקראת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, ולכן ר"ת הריעו לה' כל הארץ - הוא הלכה, כי "והוי' עמו - שהלכה כמותו".

(על פי 'תהלים יהל אור' ע' שעב)

כ"ק אדמו"ר מהרי"ש

ואנחנו עמו וצאן מרעיתו (פסוק ג)

השה יש בה ביטול יותר מכל שארי הבהמות ובעלי חיים, וקולן קול רחמים, והם חלופים בטבעם כתולדותם וניכר בהם יותר טבע הביטול. וזהו שכתוב אדם ובהמה תושיע ה', ואמרו רז"ל בחולין: "בני אדם שערומים בדעת ונמשכים אחריו כבהמה", ופירש רש"י: "ערומים בדעת - כאדם הראשון, ונמשכים אחריו כבהמה - דכי הרוח", והיינו בחי' שפלות.

(ספר המאמרים תרכ"ט ע' נז)

הוא עשנו ולא (באל"ף) אנחנו - שאנו משיגים בהשגה טובה
 דאין הנברא עושה את עצמו, ומידיעה זו אנו באים לידיעה דהוי'
 עצמו הוא כמו אלקים. ומזה אנו באים להידיעה:

הוא עשנו ולו (בוי"ו) אנחנו - דהוא עשנו ולו אנו משלימים
 נפשותינו, שליהודי יש תענוג במסירת נפש על אלקות ותורה
 ומצות.

(על פי 'ספר המאמרים תש"א' ע' 147)

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

עבדו את ה' בשמחה (פסוק ב)

העבודה צריכה להיות בשמחה, דשמחה היא מעיקרי העבודה,
 וכמו שכתוב "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב
 גו', ועבדת את אויביך". דאף שהיתה עבודה ועבודה בשלימות, אך
 להיות שהיתה עבודה בלי שמחה, מגיע על זה עונש אשר תחת שהי'
 צריך להיות "ועבדת את ה' אלוקיך" - "ועבדת את אויביך".

והענין בזה הוא דהנה תכלית הכוונה היא מה שנתאווה הקב"ה
 להיות לו יתברך דירה בתחתונים. דדירה היא ענין המשכת עצמות
 אין סוף ברוך הוא, דהמשכת העצמות היא רק על ידי שמחה. לא על
 ידי הבנה והשגה, כי אם על ידי שמחה דוקא.

(ספר המאמרים תשי"ב' ע' 128)

כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב

עבדו את ה' בשמחה (פסוק ב)

ענין העבודה בשמחה, וכמו שכתוב "עבדו את ה' בשמחה", הוא
 שעל ידי השמחה נעשה הרשפי אש. דכאשר משיג ענין אלקי ישמח
 בנפשו מאד על זה, ועל ידי שמחת נפשו יתפעל ברשפי אש
 התשוקה והתלהבות. וזהו "אם הבנים שמחה" - שעל ידי השמחה
 הוא נעשה בבחינת 'אם הבנים' להיות התגלות המדות.

(המשך תערי"ב' ח"ב ע' תשפה)

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולא אנחנו (פסוק ג)

איתא במדרש רבה: ר' יהודה בר' סימון אמר, הוא עשנו ולא
 אנחנו בראנו את נפשותינו. ור' אחא אמר, הוא עשנו ולו אנחנו
 משלימים את נפשותינו.

היינו שפירוש הפסוק הוא:

דעו כי ה' הוא אלקים - היינו שמהידיעה דשם אלקים אינו
 מסתיר על שם הוי', כי אם הוא בשביל הגילוי, וההתהוות היא מצד
 העצמות, אנו יודעים:

עד היכן אשרינו, עד כמה טוב חלקנו?

מאת א. מיכאלי

החסידות' ויתר הגורמים הרלוונטיים שיציעו את העידית שברעיונותיהם.

'אובר אולי' מדובר בתופעה נכונה, טובה, רצויה. ואומר לכם את האמת: אני הקטן אשר לפחות בעיתוי הזה מחוץ לכוורת היוזמות ואשאר את המלאכה לטובים ממני.

אז מה כן?

כל לומד מתחיל בתורת החסידות יודע שלפני קיום המצוות מקבלים עול מלכות שמים, ככל שתעמיק פנימיות קבלת העול כך יגבר זוהר המצוות והמעשים הטובים. כלומר, השקעה נכונה בבסיסו ויסודו של דבר הינה פעולה המסייעת ומוסיפה נופך והוד לדבר על כל פרטיו ומרכיביו.

לעניות דעתי, גם בהתקשרות לרבי ועשיית רצונו, טוב לצקת מעט הוד וחוזק בבסיס הכללי, כך נמצא את עצמנו בקו עשייה יותר נכון ובר-קיימא.

לקראת י"א ניסן, חושבני שיש לתת את הדעת על טיפוח הרגשות שלנו כחסידים אודות הרבי. והכוונה פשוטה: בלב כל חסיד תמים ואברך צריך שתורגש 'גאוות יחידה' שמחה פנימית ואושר נהיר מעצם העובדה שהוא חסיד של הרבי. שיש לו רבי חי וקיים.

לפעמים מאי-שימת-לב הרגשות

אוירת הכנות קדחתניות אופפת כתמיד את כולנו מהרגע שבו ריח הניחוח של היום הבהיר י"א ניסן עולה באפינו. תחושה פנימית גוברת של רצינות וכנות הולכת ומתחזקת ועד מהרה שלל רעיונות ותוכניות מוצע לקהל החסידים והמקושרים במגמה לנצל את היום הקדוש.

ככה זה, חסידים הם חסידים, ובעולמם הפרטי קיים בדרך כלל רק דבר אחד, הדבר שאליו הם קשורים, האילן שממנו חיים הם יונקים – הרבי.

כמו באינסטינקט, כל אימת שתאריך חסידי קרב, כולם מתעוררים לקראתו. כל יומא דפגרא הוא אבן-פינה לבניית הידור, שיפור, או חישול בתחום רוחני כלשהו. ובדרך כלל, אם, חלילה, עבר יום כזה ללא התעוררות ראויה, סביר להניח שהמצפון החסידי הטמון בלבנו יעיק גם יעיק.

הנחה זו, זוכה לקונצנזוס חסידי רחב, דומני שלא יראה או יימצא במחוזותינו מישהו שסבור אחרת בעניין הזה. כולם מסכימים שצריך להוסיף, לשפר ולייעל, מחוץ ועד פנים ומהגשם ועד הרוח.

ההסתעפות תחל כשנבקש לבחור את הנושא, האובייקט, הנתון, שבו יש לעסוק ושאותו צריך לשנות, כאן ייכנסו לתמונה 'מיטב המוחות של

הללו מתעממות. י"א בניסן יכול בהחלט להיות זמן כשר לליבין. ובפשטות: לשמוח ולצהול ולשיר: אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו. כמה ברי-מזל אנו שיש לנו רבי המדריך על כל צעד ושעל מטרום הלידה ועד זקנה ושיבה לאורך ימים ושנים טובות, רבי שמעמידנו בקרן אורה ומורה לנו את אורח החיים וכוונת בריאתנו, רבי שבמהרה יבוא ויגאלנו.

הנה אפיזודה מעניינת שתחדד מעט את הדברים: במחלקה הכירורגית בבית הרפואה "הדסה" עין-כרם, שכב יהודי שהחלים מפציעה קשה, במיטה הסמוכה שכב מאושפז נוסף שהחלים מניתוח. שני יהודים, שניהם אנשים טובים, ולשניהם ב"ה קרובי משפחה לרוב שסעדו אותם כל ימי האשפוז והרעיפו עליהם חום מסירות ואהבה. בתוך שבועות ספורים ת"ל השתפר מצבם והם שבו לבתיהם לשמחת-לב בני משפחותיהם, הידידים והחברים.

רק הבדל קטן היה בין השניים. הראשון היה יהודי עשיר, בעל ממון, ושבע-רצון מעצמו בדרך כלל, בעולמו הרוחני לא חסר דבר, "אני ליטאי מובהק, לא משתייך לגזע חסידי כלשהו", צההיר על עצמו.

השני, חסיד חב"ד, רווי תוכן וחיות חסידית ובוחן כל דבר במשקפיים חסידיות-רוחניות, שביעות-רצון ממצבו הרוחני – אף פעם לא. כחסיד בלב ובנפש, יודע שתמיד צריך להוסיף ולחדש, ואם צריך – אז גם לתקן.

היה זה באחד מערבי חודש אדר. נכנסתי

לחדר כדי לסעוד את החסיד, וכאשר חפץ להירדם יצאתי את החדר. במסדרון פגשתי את הליטאי מהלך באיטיות ובזהירות, והחלפתי אתו מספר ברכות-ערב. הוא פנה לעברי ושאל: "אפשר אולי לשוחח? בודאי, בבקשה" עניתי.

יצאנו אפוא מהמחלקה למסדרון-הקומה, התיישבנו על ספה נוחה וידידי החל:

"היום אחר הצהרים באה קבוצת אברכים לבקר את קרוב המשפחה שלך. אני שכבתי על מיטתי, את אוזני לא יכולתי לסתום, וכך יצא שהאזנתי לכל מהלך השיחה. אחד מהם, אברך צעיר ודינמי שהיה ראש המדברים ניהל וניתב את השיחה. הם שהו בחדר ושוחחו שעה שלימה.

"על מה דיברו אתה יודע? אני אגיד לך! מתוך שעה שלימה, לפחות חמישים דקות הם דיברו רק על הרבי! ממש ככה! הרבי אמר, והרבי עשה, והרבי הורה, והרבי ציוה וכו'. רציתי לשאול האם ככה זה בחב"ד? מה, כבר אין לכם נושאים לשיחה?

שאלתי אם אולי מה שהפריע לו זה שדיברו שהרבי הוא משיח, אך לא. הוא כלל לא זכר אם העניין עלה במהלך השיחה או לא: "הם פשוט עסקו באינטנסיביות בדבר אחד ויחיד – הרבי. ואני, תסלח לי, לא מבין את זה, יש עוד חצרות חסידים בעולם, הם גם מדברים על הרבי שלהם כשנפגשים, אבל כמה אתה חושב הם מקדישים לזה? חמש דקות, עשר דקות מקסימום, ואחרי זה הם עוברים לדבר על תחומי החיים האחרים: עבודה, בריאות, חינוך, בורסה ואפילו סתם דברים בטלים, אצלכם זה נשמע מאוד מוגזם,

כל הזמן מדברים רק על הרבי כאילו שאין שום דבר אחר, תסביר לי את זה.

לשמע שאלתו, נפקחו עיני ולבי, הרמתי את עיני למרום ואמרתי בלבי: הודו לדי' כי טוב! אשרינו מה טוב חלקנו! נכון, רחמנות גדולה על אותו יהודי שלא זכה עדיין להבין אור מה הוא, אבל אז כמו הבנתי מחדש שטוב חלקנו, שזכינו להיות חסידים של הרבי, להתקשר אליו בעוז, ולחיות את הרבי כל הזמן.

כן! ידידי היקר! הגדרת את זה כל כך נכון באמירתך שאין לנו נושא אחר לעסוק מלבד הרבי. אני רק חש צורך להסביר שפירוש הדברים הוא שבכל עיסוק ומטלה בכל תחום מחיינו יהיה חודר הרבי. זאת אומרת שכל מעשה שיעשה יהיה מתאים לרצונו ולנחת רוחו.

ואם בימים הקשים בעבר הרחוק בעמקי-בכא למיניהם כאשר לא היה אפשרי ליצור קשר עם הרבי, ידעו חסידים את מי יש לשאול ולעשות את ההפך, אקיש לדורנו ואומר שכשנמתחת ביקורת מאותו מקור – עבורנו זו מחמאה מתוקה.

עד שלא פוגשים בחסר שקיים אצל לא-חסיד לא מעריכים את מה שיש לנו. לכן, לעניות דעתי, ביום ההולדת של נשיא הדור, של הרבי, נטפח את רגש השמחה ואת תחושת-השיוך הנעימה כדי להוסיף חוזק ואומץ בהתקשרות וכדי שאת כל הוראותיו נקיים בגאון ובשלמות "כמצוות רצונך".

כך נכין את עצמנו ואת העולם כולו לקבלת פני משיח צדקנו בקרוב ממש.

הרבי מבקש ואנחנו עושים!

"הרבי הוא המוביל שגורר אותנו לפעולות ולמבצעים, ובמשך השנים כולם נגררים וממשיכים את ה"המצאות" של הרבי. והמציאות אכן מוכיחה שוב ושוב, כי כשאנחנו מתקדמים אל השלב הבא, הרי אלו הנמצאים מאחורינו מתחילים להתעסק בדבר בו עסקנו קודם, ומודים - באיחור כמובן - שאכן זהו דבר נכון. כך היה במגמה לעסוק בקירוב יהודים ליהדות, וכך גם בנושא של משיח, שמתחיל להתקבל בכל תפוצות העולם" • מסה מאלפת אודות פרסום בשורת הגאולה בקול בהיר וצלול, מלווה בסיפורים ואנקדוטות מהחיים מאת הרב שלום דובער קלמנסון

כ שמסתכלים על דבריו של הרבי שמישיח עומד לבוא, ויודעים שדבר זה נאמר בנבואה, ומשויים זאת למה שנאמר בהיסטוריה בענין משיח – נוכחים לדעת את גודל החידוש שבדברים.

הראשון שביקש לדבר על בשורת הגאולה היה יעקב אבינו, והוא דווקא ביקש להתנבא בכך, אך הזמן לא היה מסוגל ונסתלקה ממנו שכונה. כשהגמרא מספרת על מפגשו של ר' יהושע בן לוי עם משיח, מביאה הגמרא את תגובת המשיח לשאלה 'אימתי קאתי מר': "היום", אבל "אם בקולו תשמעון".

גם הרמב"ם שחי מאות שנים אחר הגמרא כבר מתייחס בצורה הלכתית להכנת העולם לקבלת פני משיח צדקנו, ומבאר בדיוק כיצד ניתן לדעת מיהו משיח ומהו משיח.

שנים רבות לאחר מכן כשהבעל שם טוב נפגש עם משיח, הוא כבר לא ענה לו "היום" כמו לר' יהושע, אלא "לכשיפוצו מעינותיך חוצה", משום שאז התקרבה התקופה שאכן הוא בוא יבוא והגיע הזמן להתכונן לכך.

א חד "הקיצים" היה בשנת תשי"ח; וכששאלו את הרבי הריי"צ מדוע לא בא המשיח באותה שנה, ענה שה' נתן לעם ישראל "סוכריה" – הקמת

המדינה – אך הם הסתפקו בכך, זאת אומרת שעדיין לא היינו מוכנים למשיח ולכן הסתפקנו ב"סוכריה" כמו תינוק שמוותר על משאלתו תמורת ממתק. באותה תקופה, דיבר הרבי הריי"צ כל העת אודות "לאלתר לתשובה! לאלתר לגאולה!" אך למעשה זו היתה בקשה ותפילה שאכן נזכה לגאולה.

כיום נשתנו העתים, והרבי אומר לנו (בתשנ"ב) כי הוא מבשר את בואה של הגאולה בתור נבואה שחייבת להתקיים!

כולנו מכירים את שיחתו של הרבי הרש"ב אודות שני הדורות של החיילים: הדור הראשון תפקידו להלחם באלו "אשר חרפו אויבך ה' " כלומר, למען האמונה בה', והדור השני צריך להלחם באלו "אשר חרפו עקבות משיחך", להבאת הגאולה. ועל כך אומר הרבי כי דבריו של הרבי הרש"ב מביעים למעשה נבואה, שיבוא דור שיהיו בו אנשים שומרי תורה ומצוות ואפילו חסידים גדולים, ואף על פי כן הם ילחמו במשיח!

כולנו גם זוכרים את שאמר הרבי ביום קבלתו את הנשיאות, שהחסידים לא יחשבו שיוכלו לשבת בחיבוק ידיים והרבי יעשה עבורם את העבודה; אלא כל אחד ואחד צריך לדעת שהוא צריך להתגייס למלחמה בגופו ובנפשו, ועליו "לכתוב גט כריתות" לכל הפניות האישיות ולצאת להלחם – כפי שהורה לנו הרבי.

הרבי כל השנים עמל על שתי הדרכים; ראשית כל פעל למען חיזוק האמונה בה' על-ידי המבצע הראשון שיצא בו – "מבצע מצה", והוא לדאוג שתהיה מצה שמורה לכל יהודי בליל הסדר. היו שוטים שטרם הספיקו להכיר את הרבי והם אמרו ש"זהו רעיון של הרבי מליובאוויטש לשמור על קשר עם ה"גבירים", לתת להם מצה שמורה והם ימשיכו לתרום למוסדות". – אולם אנו יודעים כי מצה היא מאכל האמונה, והרבי ראה משימה עליונה לחזק את האמונה של כל יהודי בבורא העולם, ומתוך כך להגיע לחיזוק האמונה בביאת המשיח.

לפני שיוצאים למלחמה יש לזכור מה שנצטוו השוטרים להכריז לפני שיוצאים לקרב: "מי האיש אשר בנה בית ולא חנכו, ילך וישוב לביתו" – מי שבנה בית חב"ד חדש וחושש שכתוצאה מן הפרסום בעניני משיח ילעגו עליו ויזיקו לו בפעילות – שישוב

לביתו, וישמור את המלחמה לאמיצים ממנו! – וימי אשר אירס אשה ולא לקחה" – מי שיש לו קשר התחלתי עם "גביר" מסוים, וחושש שעכשיו הפרסום בעניני משיח ירחיק ממנו את הגביר – שישוב לביתו!

על כל שליח להיות מסור לשליחות 24 שעות. יש לחשוב על הרבי בשליחות כל העת, ואז מצליחים! שלא תעלה חלילה מחשבת פיגול על לב מישהו מישראל שהשתנה משהו בשנים האחרונות.

ה גמרא מספרת על אחד התנאים שנכנס להתפלל בחורבה וראה שם את אליהו הנביא, אך הגמרא מונה שלוש סיבות מדוע אסור לאדם להיכנס לחורבה: א: מפני החשד. ב: מפני המזיקים. ג: מפני המפולת.

כשמתבוננים בגמרא זו, אפשר למצוא כי שלוש הסיבות הללו, הן המונעות מאברכים לפתוח בית חב"ד:

א – מפני החשד, שמא ידברו עליו כי רצונו לפתוח בית חב"ד נובע מהרצון לחיות חיים קלים ולעשות כסף.

ב – מפני המזיקים, לא צריך להסביר, הם נמצאים בכל מקום ובכל פעם בצורה שונה, ולכן אולי יש אברכים שחוששים מהם ולכן לא עושים את שליחותו של הרבי.

הרבי כל השנים פעל למען חיזוק האמונה בה' על-ידי המבצע הראשון שיצא בו – "מבצע מצה", והוא לדאוג שתהיה מצה שמורה לכל יהודי בליל הסדר. אנו יודעים כי מצה היא מאכל האמונה, והרבי ראה משימה עליונה לחזק את האמונה של כל יהודי בבורא העולם, ומתוך כך להגיע לחיזוק האמונה בביאת המשיח

**כשהרבי ניבא לנו את
בשורת הגאולה, בשנים
תנש"א-תשנ"ב, כולנו
האמנו לדברי הרבי, אך
למרבה הצער, במשך
השנים יש שלוחים
ש"נשמטו" אחד אחד.
יש להם חששות שונים
כמו: "אצלי בבית הכנסת
זה לא יתקבל", "בעיר שלי
זה לא כל כך מתאים",
"הגבירים יפסיקו את
התרומות", וכדומה**

יושבים ולומדים בעיון את השיחות הללו, מזמן היינו מגיעים למסקנה אחת ויחידה – כי רצונו של הרבי שנפרסם ברבים את בשורת הגאולה ללא חת וללא פשרות! כי בתקופה זו – לאחר כל הביטויים והשיחות של הרבי אודות "סיום עבודת הברורים", וש"העבודה היחידה שנתורה היא לקבל פני משיח צדקנו", ובפרט הביטוי הידוע של הרבי כי הוא "קרייזי על משיח" – אז איך אדם יכול לטעון כי הוא חסיד של הרבי בכל המובנים, ולומד את תורתו של הרבי, אך בעיני משיח הוא עוסק רק לפי הבנתו. הרי ידוע שמי שכופר אפילו באות אחת מן התורה, הרי הוא ככופר בכל התורה כולה, ועל אחת כמה וכמה בענין גאולה ומשיח, שהרבי עשה מכך את מרכזו וכובד העבודה שלנו היום.

ב שנת תשנ"ב נערכה סעודת "מלווה מלכה לקבלת פני משיח צדקנו", של נשי חב"ד. הדבר היה בברכתו של הרבי, ואני הוזמנתי ע"י נשי חב"ד במונטריאל לנאום בסעודה זו. כיוון שגרתי בעיר זו לפני שנים רבות, היה לי בעיר ידיד טוב, "מתנגד", בשם הרב אייזנשטרק, שניהל את בית הספר "בית יעקב" במקום.

כשהגעתי לעיר קיבלתי ממנו טלפון נזעם: מאיפה העוז והחוצפה לשלוח לאשתו הזמנה

הביא לעם את בשורת הגאולה, הוא קרא תחילה לזקנים להצטרף אליו בדרכו לפרעה. הזקנים האמינו לדברי נבואתו והלכו עמו, אולם כשהגיע לפרעה גילה כי נשאר עם אהרן בלבד. להיכן נמלטו הזקנים? – אומר רש"י שהם נמלטו אחד אחד. מה הסיבה שהם נמלטו? מתברר כי מצד הרגש הם האמינו למשה, אך מצד השכל הם לא הבינו כי הם מסוגלים לומר את בשורת הגאולה באוזני פרעה; הבינו שפרעה לא יקבל את הדברים וממילא הסתלקו.

כשהרבי ניבא לנו את בשורת הגאולה, בשנים תנש"א-תשנ"ב, כולנו האמנו לדברי הרבי, אך למרבה הצער, במשך השנים יש שלוחים ש"נשמטו" אחד אחד. יש להם חששות שונים כמו: "אצלי בבית הכנסת זה לא יתקבל", "בעיר שלי זה לא כל כך מתאים", "הגבירים יפסיקו את התרומות", וכדומה.

אולם עלינו להיות בביטול מוחלט כל הזמן כלפי הרבי, ולהבין שאם זהו רצונו של הרבי – זה ודאי מה שאנו צריכים לעשות, ואם כך, אין ספק שזה יצליח.

דבר ברור הוא שכל חילוקי הדעות שבמחננו בענין פרסום זהותו של מלך המשיח, נובעים מאי לימוד מעמיק של השיחות בשנת תשנ"א ותשנ"ב. אם כולם היו

ג – מפני המפולת – שמא בית חב"ד לא יצליח ויאלץ השליח לסגור אותו ולחזור בבגוש פנים למקומו. על כל אלה עונה הגמרא, שכשנכנסים לחורבה ומוצאים שם את אליהו הנביא – כלומר, כשבאים להקים בית חב"ד ורואים את הרבי, אזי אין סיבה לדאגה, כי יודעים שהרבי נמצא עם כל מי שיוצא לשליחות. כך צריך לחיות שליח – בתחושה ובידיעה שהרבי עמו כל העת.

בענין זה רצוני לספר, כי בטיסה האחרונה שלי לקונגרס משיח בלונדון, לפני חודשים ספורים, יצאתי מביתי לשדה התעופה ובטעות לקחתי את הדרכון של אחת מבנותי שהיה מונח במגירה. גיליתי את הטעות רק כשהגעתי לשדה התעופה, והפקידים כמובן שלא רצו לתת לי לטוס. ראיתי כי אין זמן לחזור הביתה ולקחת את הדרכון (זה היה בליל שישי, וידעתי שאם לא אטוס בטיסה הזו לא אגיע לקונגרס), נגשתי אפוא לפקיד וביקשתי לדבר עם האחראי במטרה לנסות לשכנעו שיתן לי לטוס, אך הוא ענה לי שאין, ולא היה דבר כזה מעולם, לטוס ללא דרכון.

עודי עומד ותוהה מה לעשות לנוכח דבריו התקיפים, נזכרתי במה שאמר הרבי פעם, באחד השנים הראשונות לנשיאות, שכשאחד נוסע בשליחות הרבי ונתקל בקשיים, אז יאמר שהוא בשליחותו של... (וכאן הזכיר את שמו הקי). פניתי אפוא למנהל ואמרתי לו "יש רבי בעולם, וקוראים לו .. ואני נוסע בשליחותו לקונגרס משיח על מנת לדבר על ענייני משיח. קונגרס זה נעשה בעקבות ציווי לפרסם שמישיח עומד לבוא..." והנה הפלא ופלא, תוך זמן קצר סידרו לי אישור מיוחד לטוס ללא דרכון – דבר חסר תקדים.

עובדה זו ממחישה, עד כמה שליח צריך ללכת בהרגשה ובידיעה ברורה שהוא שליח של הרבי, וכי הרבי נמצא לצדו כל העת. כשיודעים שהולכים בשליחותו של הרבי, כל המניעות והעיכובים מתבטלים.

כך צריך להיות גם בנושא פרסום ענייני גאולה ומשיח. ללא מורא וללא בושה.

נ אמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". אנו עומדים כעת לפני חג הפסח.

ביציאת מצרים מסופר כי כשמה רבינו

**אם כולם היו יושבים
ולומדים בעיון את השיחות
הללו, מזמן היינו מגיעים
למסקנה אחת ויחידה – כי
רצונו של הרבי שנפרסם
ברבים את בשורת הגאולה
ללא חת וללא פשרות!
כי בתקופה זו – לאחר כל
הביטויים והשיחות של
הרבי – איך אדם יכול
לטעון כי הוא חסיד של
הרבי בכל המובנים, אך
בעניני משיח הוא עוסק
רק לפי הבנתו?**

לנו פרנסה?" גיחך החייט השמח ואמר: "אל תדאג חבר, כולם יבואו רק אלינו, כי אנחנו היחידים שיודעים את האופנה האחרונה..." האופנה האחרונה ההולכת ופושטת בכל מקום, היא אופנת משיח. כיום גם חוגים אחרים, רחוקים מחב"ד, עושים סדנאות, ימי עיון והרצאות בנושא הגאולה והמשיח. רק זאת עלינו לזכור: אנו עושים את שליחותו של הרבי מה"מ, ואל לנו להסס להעביר בקול רם וצלול את המסר: יחי אדוננו מורנו ורבונו מלך המשיח לעולם ועד!!!

מתוך נאום ב"יום שכולו משיח" שהתקיים באולמי מודיעין, שבת תשס"א

מפיצים יהדות; ממש "טנקי מבצעים"..." אולם למרות שכל החוגים עוסקים בדברים שבהם עסקנו כל השנים, הרי שחב"ד עשתה את הדברים באופן ייחודי, עם הלהט החסידי השמור לה. דבר זה מזכיר את הבדיחה על שני חייטים שפרנסתם היתה דחוקה. משום כך התעצב אחד מהם ללבו, אך חברו נותר שמח. פנה הראשון אל חברו ושאלו: "מדוע אתה שמח הרי אין לנו פרנסה?" השיב החבר: "עוד מעט יבוא משיח, והמעדנים יהיו מצויין כעפר ובטח הפרנסה שלנו תהיה הרבה יותר קלה, משום כך אני שמח". החזיר לו הראשון הדואג: "אבל שכחת שתהיה תחית המתים ואז יקומו לתחייה ושרות אלפי חייטים לתחיה, ושוב לא תהיה

למלוה מלכה? והוא המשיך בטענותיו: "מילא אתם רוצים לעשות מלוה מלכה של משיח – תעשו, אבל מה זו ההתגרות לשלוח לאשתי הזמנה?"...

עניתי לו: ראשית כל, לא אני שלחתי לה את ההזמנה, וייתכן ששלחו לה בטעות. אך בוודאי שלא התכוונו להרגיז אתכם, ואם היה רוגז, הרי מבקשים מכם סליחה ומחילה. שנית, הרי אנחנו ידידים טובים כבר 20 שנה, ועד כמה שאני מכיר לפני אותך, אם היינו עושים אירוע כזה לפני 20 שנה, היית אומר שעצם קיום האירוע הוא חוצפה גדולה. ברוך השם שהיום אתה כבר לא כועס על עצם האירוע, אלא על כך ששלחו לאשתך הזמנה; חכה עוד מעט זמן וגם עם זה תסכים..."

לאחר מכן חשבתי על הענין, וציירתי זאת לעצמי, שאנחנו נמצאים ברכבת של 20 קרונות, כאשר הרבי והחסידיים נמצאים בקרון הראשון ואילו שאר 'העולם' נמצא בקרונות הבאים. הרבי הוא המוביל שגורר אותנו לפעולות ולמבצעים, ובמשך השנים כולם נגררים וממשיכים את ה"המצאות" של הרבי. והמציאות אכן מוכיחה שוב ושוב, כי כשאנחנו מתקדמים אל השלב הבא, הרי אלו הנמצאים מאחורינו מתחילים להתעסק בדבר בו עסקנו קודם, ומודים – באיחור כמובן – שאכן זהו דבר נכון. כך היה במגמה לעסוק בקירוב יהודים ליהדות, כאשר בתחילה כולם צחקו על כך, ואילו היום אין חוג בציבור החרדי שלא עוסק בזה; כך גם בפעילות עם יהודי רוסיה, היום כל החוגים שולחים לשם פעילים, אך כולם יודעים מי התחיל בזה. כאחד שהסתובב במקומות רבים בעולם, ראיתי לא פעם ארגונים שונים שמעמידים רכבים מקושטים ועליהם רמקולים וכך הם

הרב' מתתנן: אתדורת התם'דים

"היכן הוא 'כמים הפנים לפנים'? מישהו חשב והתבונן פעם שכשהרבי תובע ומבקש משהו מאתנו, האם עשיתי משהו מעט יותר כפי שהרבי רוצה?!" – "כשהרבי מדבר, והוא כותב ומבקש, והוא דורש, אנחנו צריכים לדעת שכל דבר שהרבי מדבר זהו ענין שנוגע לכלל ישראל. כשהרבי מבקש את זה צריך למלאות את זה בזריזות הכי גדולה, אין שום תירוץ על-זה" ● קטעים מהתוועדות חסידים עם המזכיר הרה"ח הרב יהודה לייב גרונר שהתוועד במוצאי שבת-קודש ויקרא, ג' ניסן תשל"ט בבית הכנסת – נחלת הר חב"ד ● הדברים דלהלן הם סטנוגרמה מהטייפ, השארנו את הסגנון כמו שהוא, באווירה של התוועדות חסידים לאחר אמירת 'לחיים'

סיד צריך לדעת במה הרבי "חיי" כעת

לחיים חסידים!
לחיים יונגעלייט!

היה אחד שהיה כותב לרבי מכתבים והיה מקבל מהרבי מכתב שאנו קוראים לו מכתב 'כללי-פרטי'. במכתב היה תוכן של ענין בחסידות, ועם זה גם מראי מקומות והערות. כשאיש זה שלח מכתב לרבי הרבי ציוה להשיב לו ולכתוב לו את המכתב כללי-פרטי. לאחר זמן הרבי מקבל מכתב ממנו, כנראה

על מה דואג הרבי ומה מתלונן הרבי כל הזמן? כשרואים שהרבי לאחר התוועדות רוצה לדעת מה נעשה בפועל בענינים שדובר עליהם בהתוועדות, זהו נוגע לפועל. אם לא – אין שום תירוץ ושום הסבר בעולם. אם יש לנו 'כמים הפנים לפנים' – אין אף יהודי, אף אברך או בחור כאן שחושב אחרת אודות בריאותו של הרבי, בלי שום ספק, ואף על-פי-כן ישנה השאלה – באם אתה כל כך מתעניין בבריאותו של הרבי ואתה יודע עד כמה הרבי קאָכט זיך בנושא מסויים, מדוע אין בזה תענוג והתלהבות?

שהוא התלונן למה הרבי לא כותב לו באופן אישי, ענה לו הרבי – אני חשבתי שאתה מעוניין לדעת במה אני עסוק, באידיש הוא אמר "אין וואָס איך קאָך זיך יעצט", מכיון שכפי הנראה אתה לא מעוניין בזה, אני אכתוב לך כמו שאתה רוצה. צריכים להתבונן בזה, זהו 'יואָרטי' עמוק. הרבי מתכוון שחסידים יתענינו לדעת במה הרבי קאָכט זיך יעצט, [= במה הוא עוסק עכשיו בחיות], במילא היות שהרבי מעוניין בזה ומתעסק בזה, בתור חסידים אנחנו צריכים לעשות משהו בזה, וזהו העיקר.

אין כל ספק שכל יהודי
שיש לו שייכות אל הרבי
רוצה לעשות את רצון
הרבי, בלי שום ספק.
אבל ישנו חסרון אחד
והוא שרוצים שהרבי
יחשוב כפי שאני רוצה
ובמילא אני אעשה כפי
שאני רוצה...

[זלצמן], ר' צמח דוד [שקולניק], ושאיני אדבר יש לזה י'א יענער טעם! אבל הסדר הוא שמדברים כי רוצים לעשות את רצון הרבי, זהו הדבר הרגיל שמדברים כך, אחת ולתמיד צריכים להדבר יחד שאכן צריך לעשות מה שהרבי רוצה.

לפני שנסעתי לארץ נכנסתי לרב חודקוב ואמרתי לו שבעוד כמה דקות אני נוסע לארץ ישראל, והוא מסר איתי שליחות ליונגעלייט פון די שלוחים [=לשלוחים הצעירים] ואמר לי זייער אַ גישמאקן וואָרט [=אימרה נעימה]. כך הוא אמר: תמסור בשמי שאין לי כל ספק שכל יהודי שיש לו שייכות אל הרבי רוצה לעשות את רצון הרבי, בלי שום ספק. ברור לי שלכל יהודי יש געגועים להיות אצל הרבי והוא רוצה לראות את הרבי. אבל ישנו חסרון אחד ואיני יודע מה עושים בנוגע לזה, החסרון הוא – ותוכלו לומר זאת בשמי אמר הרב חדקוב – החסרון הוא שרוצים שהרבי יחשוב כפי שאני רוצה ובמילא אני אעשה כפי שאני רוצה. הגיע הזמן שהחסידים יעשו מה שהרבי רוצה ולא מה שהם רוצים...כבר הגיע הזמן שיחשבו ויתבוננו מה הרבי רוצה באמת.

אני זוכר, ר' ניסן ישב למעלה בזאל הקטן היכן שהרבי מתפלל מנחה באמצע השבוע, הוא ישב באמצע השולחן וצעק: אתם הרי יודעים מה שנעשה אתכם, מה אתם יתוקעים את הפרצוף שלכם בפניו של הרבי, איך אינכם מתביישים?!

ר' ניסן צעק ויהפך עולמות! הוא ראה, שבהתוועדות עומד יהודי מבוגר, ומגיע בחור צעיר, דוחף אותו ונעמד לפניו – ראשון, ער זאָל שטיין דעם רבי'ן אין פנים אַריין [=שהוא יעמוד בפני הרבי]. שאל ר' ניסן: מה אתה דוחף את הפרצוף שלך לרבי, אתה הרי יודע מה אתה ומי אתה, מה אתה נדחף?

בכל אופן, כשהרבי ביקש שיחזרו על מה שר' ניסן התוועד – ישנם זמנים בהם פוחדים לספר לרבי, אולם כאן רצינו לספר – וסיפרנו לרבי שר' ניסן אמר ותבע מהאברכים והבחורים "מדוע דוחפים את הפנים אל מול הרבי". הרבי השיב על כך: "און פאַרוואָס טאַקע, און פאַרוואָס טאַקע" [=אכן, מדוע?] אסור לנו לשכוח ולו לרגע אחד היכן אנו אוחזים בעולם.

"לכל יהודי יש געגועים להיות אצל הרבי והוא רוצה לראות את הרבי"

אני מהדור הצעיר, יושבים כאן עלטערע יונגעלייט [= אברכים מבוגרים] ר' אברהם

כשרי ניסן נמנוב הגיע בפעם הראשונה לאמריקה הוא התוועד, ההתוועדות היתה 'להפליא'. ר' ניסן הוא יהודי חסידי. באותו זמן הרבי ערך מגבית וכשרי ניסן התוועד, אמר: שמעתי, שכשהרבי מחלק לעקאח או כשהרבי מחלק מצות בערב פסח – עומדים שורות-על-גבי שורות עד ברוקלין עוועניו – כמה שזה רחוק. אבל לא ראיתי, בשעה שהרבי הכריז על מגבית, שלמחרת היום יעמדו שורות עד ברוקלין עוועניו ויכניסו את הכסף לרבי. בשעה שאתה צריך לקבל משהו מהרבי – אז אתה י'א פיינער חסיד', אז אני נמצא ואני מתייצב ליד הרבי ואומר: רבי, תן לי לעקאח, תן לי מצות. אך היכן אתה כשהרבי מבקש ממך משהו? – כך ר' ניסן האָט זיך געקאַכט בפאַרבריינגען.

באותה התוועדות ר' ניסן האָט זיך געקאַכט בעוד נקודה – זה לא נוגע לענין המדובר, אבל זהו באותו הענין.

כשרי ניסן הגיע בפעם הראשונה לניו יורק, הוא התוועד ביום ראשון בבוקר, יום ראשון ביום. למחרת הרבי התעניין במה ר' ניסן התוועד, לר' ניסן לא סיפרו זאת, אבל לכס אספר זאת. ענו לרבי שר' ניסן התוועד בנוגע ל-2 נקודות: נקודה אחת, הוא התוועד שזכור לו שאצל הרביים – מה שהוא ראה ושמע – מ'האָט זיך ניט געשטופט ארויס שטעקן דעם פנים צום רבי'ן [= לא היו דוחפים את הפנים מול הרבי] כיוון שכל אחד היה יודע מה נעשה איתו.

הרבי העיד על עצמו – 'מדובר כאן על ספירת המלכות'...

יהודי נכנס אל הרבי, ליהודי זה יש זכות

אני זוכר, ר' ניסן ישב למעלה
 בזאל הקטן היכן שהרבי מתפלל
 מנחה באמצע השבוע, הוא ישב
 באמצע השולחן וצעק: אתם
 הרי יודעים מה שנעשה אתכם,
 מה אתם 'תוקעים' את הפרצוף
 שלכם בפניו של הרבי, איך
 אינכם מתביישים!?

הרבי מלך המשיח
 ביציאה מתערוכת
 הציונים של הרב
 ברוך נחשון, בקומת
 המשרדים שמעל 770

שצריך לשלוח לי דו"ח, ואם כן צריך הרי לעשות משהו שיהיה מה לכתוב, אז עושים כדי למלא דו"ח – ניט דאָס מיינט מען! [= לא זו הכוונה!]. לא לכתוב דו"ח כי צריך לכתוב דו"ח, צריך לכתוב דו"ח כיון שנעשו פעולות!

מ'דארף זיך קאָכן [צריכים להיות מונחים] בדברים שהרבי מונח בהם. ב"ה היה זמן, ישנם אברכים שהיו ביחידות ויצאו משם ולא ידעו מה עליהם לעשות, וישנם אברכים שהיו ביחידות והרבי אמר להם דבר ברור מה עליהם לעשות כך וכך תעשה – הוא היה המאושר באדם.

נפלאה, מהי הזכות הנפלאה? – הוא שומע מהרבי דברים וענינים שאף אדם בעולם הזה לא שומע – ענינים אודות עצמו, אודות הרבי בעצמו. לא ענינים פרטיים, שאנו יושבים ומדברים אודות מעלותיו של הרבי עם ענינים נפלאים, וכשהרבי יושב עם היהודי הזה הוא מדבר איתו אודות ענינים שכאלו.

הרבי מבקש:

אחדות בין החסידים

הרבי קאָכט זיך [יחי] בענינים שונים, הרבי קאָכט זיך לאחרונה בנוגע לאחדות ילך כנוס את כל היהודים, הוא הופך עולמות. תוציאו את השיחות שלפני פורים, תלמדו את כל השיחות שהרבי דיבר מלפני פורים עד היום – מדובר בכל השיחות אודות נקודה אחת, נקודה של 'אחדות', מה הכוונה אחדות? מה הפשט של אחדות? אחדות – הרבי אמר שאחדות הכוונה היא שאתה תתעניין ויהיה חשוב לך מה שנעשה אצל יהודי שני, זו הכוונה אחדות. לא לרצות לשקר את השני, לא לרצות להפריע לשני, לא לרצות לעשות ח"ו רעה לשני, מה שלא יהיה. לא נוגע – כל החשבונות לא קיימים, אחדות הכוונה – בפשטות.

אחדות הכוונה – לא הכוונה 'געלעכטער' [= צחוק] אני אגיד לכם, אני נכנס הרי לרבי, ולפעמים הרבי אומר דברים שהוא לא אומר ברבים, מהי זכותי – איני יודע, הרבי צריך איזה גולם, איזה חתיכת עץ – כתוב שלעתיד לבוא גם הקירות ידברו – עומד לו בול עץ

פעם נכנס לרבי אַ פרעמדער איד שלא מאני"ש, נכד של הצאנזער [=ה'דברי חיים' מצאנז], אדמו"ר, אבא שלו היה אדמו"ר והוא היה בשייכות עם ליובאוויטש. זה היה בשנת תשי"ב. הוא התקשר שהוא רוצה להכנס לרבי, הוא נכנס אל הרבי וכשהוא יצא הוא אמר איני יודע מה עלי לעשות, איני יודע! שאלתי את הרבי – כך הוא מספר – והרבי אמר לי כך וכך און איך ווייס קיין טאָלק ניט [= אין לי מוצא].

חצי שעה אחריו יוצא אברך כשהוא כולו זורח, כששאלו אותו לשמחה זו מה עושה, הוא סיפר שהרבי הורה לי לעשות כך וכך, בפירוט. צריך זכות מיוחדת שהרבי יאמר בפירוש מה לעשות. היום זהו סדר של "כעצת ידידים מבינים", "כעצת רב", וכדומה. כשהרבי אומר דבר ברור צריך לשמוע את הדבר הברור ולבצע אותו. הרבי רוצה זאָל מען זיך קאָכן אין זיינע זאָכן [= שיתעסקו בענינים שלו].

צריכים להתרגל שבדבר שהרבי קאָכט זיך לא לעשות זאת בהכרח. הרבי אמר לפני כמה שבועות, כותבים לי דו"ח, ועושים רק כדי לרשום ולשלוח דו"ח. צעירי אגודת חב"ד כותבים לי דו"ח, מדוע? מכיון שהם יודעים

יום אחד היהודי הזה יוצא מיחידות ואומר לנו, יש לי וואָרט שאתם תרקדו ממנו, הוא אומר לנו, דיברתי היום עם הרבי, אזרתי אומץ ושאלתי את הרבי מדוע הוא כה בהעלם, הרבי בהעלם, והוא סיפר לי שהרבי ענה לו, שמדובר כאן אודות ספירת המלכות, וענינה של ספירת המלכות הוא העלם, זהו כל החידוש של ספירת המלכות. יהודי זה אמר לנו: קחו 'משקה' עד אין סוף – הרבי הודה שהוא הספירה השביעית, זה מתחיל מאדמו"ר הזקן וכאן מדובר אודות ספירת המלכות.

שומעים דברים מהרבי – היה סיפור, לא נוגע הפרטים שלו, אך הרבי אמר: שתדעו מיר נאָרט מען ניט [= עלי לא 'עובדים'], כל היחכמותי שכותבים אלי, זה לא אומר שאיני יודע את האמת, אני יודע את האמת. ישנם דברים שאני עושה – לא בגלל שאני אוהו שצריך לעשות כך, אלא בגלל שכך הוא הענין. עלינו לזכור ולא לשכוח אפילו לרגע אחד, שם לא שייך שום שכחה לפניו, גם לא שייך שום טעות, אצל הרבי לא שייך לשקר.

מה דורשים ותובעים? מבקשים דבר אחד, ישנם ענינים – תפעלו בהם, תתעסקו במה שלמעלה מתעסקים. צריכים לדעת אז

”הושיבו אותי על הכסא כדי להמשיך אלקות בעולם”

לכאורה מתעוררת שאלה, כשהרבי קאָכט זיך בנוגע לאחדות, ומדוע הרבי קאָכט זיך באחדות, כי הרבי אמר לי לפני פורים אך און וויי [= אוי ואבוי] – כך אומר הרבי: הענין שלי הוא, הענין שלשמו הושיבו אותי על הכסא הוא להמשיך אלקות לעולם אבל לא מאפשרים לי לעשות זאת, כיוון שאין אחדות. אברכים! שמעו יהודים! כאשר יורדים לנקודת הענין, כאשר מתבוננים בדבר, הרבי מדבר פעם אחת, פעם שניה, פעם שלישית ולפי חשבוני אפילו ארבע פעמים, אולי לא ארבע פעמים בזה אחר זה, שנה עליו הכתוב לעכב – פעמיים מספיק לכך, לעכב הכוונה – דוקא כך ולא יכול להיות אחרת. הרבי

ביום רביעי בלילה, והרבי אמר לי שלא ידפיסו את זה כי הוא רוצה להוסיף משהו. בשתיים עשרה בלילה הרבי קורא ונותן את המכתב לאחר ההוספות. מה הרבי הוסיף שם? י"ב. ב"ה. ראש חודש ניסן" – המכתב נכתב שבעה באדר והרבי הוסיף "ב"ה ראש חודש ניסן", המדובר כאן אודות חודש ניסן, את האותיות והמילים במדויק איני זוכר אבל את התוכן אומר לכם, הרבי כותב כך: שכל מה שדובר בנוגע למבצעי פורים, הרי מכיון שמתקרבים לחג הפסח, כמובן שזה נוגע למבצעים של פסח. והרבי כותב, מה זה ראש חודש ניסן – בשנה זו ר"ח ניסן חל ביום חמישי בשבוע, שלפי דברי המשנה בתחילה מסי' מגילה זהו יום הכניסה, כך כותב הרבי, ראש חודש שיש בו מעלה נוספת שהוא גם יום הכניסה, ע"ז נאמר י"ך כנוס את כל היהודים. איזו שייכות יש לראש חודש ניסן

ומדברים אליו, והרבי שואל מדוע אצל חסידישע יונגעלייט [= אברכים חסידיים] אין אחדות, אני יודע בבירור, שהאחד רוצה לשני... כך אמר הרבי בזה הלשון – לא הייתי חוזר על הדברים האלו סתם לאויר, יש לי דברים שאני אף פעם לא אומר אותם, בלי נדר, אבל דבר זה זהו דבר שנוגע – האחד רוצה "להוריד לשני את הראש" ועבור מאומה, רק עבור עצמו. מדוע שיהיה כך? הרבי התחיל לדבר אודות י"ך כנוס את כל היהודים. יתירה מכך – הרבי הוציא מכתב בשבעה באדר, מכתב שהתפרסם בכל העולם כולו. ישנה חוברת שי"ל באמריקה בשם "המאור", והרבי הורה לשלוח את המכתב להדפסה בחוברת הזו והעבירו את המכתב לשם. לאחר שהכינו את המכתב להדפסה, הכניסו לרבי חזרה את המכתב – לפני ההדפסה – להגהה נוספת. כך נהוג,

דיבר פעם אחת ופעמיים, בהתוועדות אחת הרבי דיבר אותו פרשת שקלים, ופרשת כי תשא ועוד – והכל סביב נקודה אחת: אחדות.

הגיע פורים – הרבי שוב האָט זיך געקאָכט [מדבר] אחדות, אחדות. עבר פורים, התוועדות של שבת לאחרי פורים, קאָכט זיך

ל"ך כנוס את כל היהודים? כנוס את כל היהודים היה הרי בשייכות לחג הפסח, ויעבור מרדכי – אומר על כך המדרש שזה היה לפני פסח, י"ג או י"ד בניסן, בשבוע של פסח.

בכל נושא ובכל ענין הרבי מדבר בנוגע לענין של אחדות.

שכאשר מדפיסים מכתב, באם הרבי רוצה להוסיף, משהו, מכניסים לרבי את המכתב בחזרה.

המכתב היה מונח על השולחן של הרבי יומיים, והרבי לא אמר כלום אודות זה. יש אצלי כלל ישן, שכאשר הרבי לא אומר לי כלום – אזי מגיחים את זה ושולחים זאת להדפסה. נכנסתי לרבי ביום חמישי בלילה או

דער רבי ווייטער אין ענין פון אחדות. מכיון שהרבי אמר לפני זה "אז דאָס איז מיר נוגע אין מיין ענין" [= זה נוגע לי, בענין שלי] אינני יודע היכן יש כל כך הרבה העדר האחדות – אבל הרבי קאָכט זיך בזה.

יונגעלייט! לחיים! הרבי דורש שיהיה אחדות בין אחד לחברו, כל זמן שישנו ענין שמישהו לא רוצה לעזור לשני, הוא לא רוצה לעשות משהו בשביל השני מפני שהוא ירויח מזה – הרבי אומר שזהו לא הסדר של אחדות. אחדות הפירוש שצריכים באופן של מסירות נפש לעשות טובה עבור השני, זהו תוכן כל הענינים שדיברנו כאן.

הרבי דורש אחדות אצל כל אחד ואחד

פעם הייתי ביחידות – כשנכנסתי ליחידות, לא כמוכיר, אלא פשוט, נכנסתי ליחידות – הרבי תבע ממני משהו, ח"ו לא אמרתי כלום אבל הרבי תפס שאיני מבין כיצד אני יכול לבצע זאת, היה זה דבר שהרבי תבע ממני, ואני לא תפסתי איך אני עם הגדרים שלי ועם הכוחות שלי אוכל לבצע זאת, והרבי תובע זאת ממני. עמדתי בחדר של הרבי והבטתי על הרבי. הרבי הרים את ראשו ואמר: שלא תחשוב, כמה שאני תובע ממך – אני תובע מעצמי עשרה מונים יותר.

כמה שבועות לאחר מכן ר' ניסן [נמנוב] נכנס ליחידות, כשהוא יצא מהחדר של הרבי הוא התוועד וסיפר, הוא אמר: אומר לכם וואָרט מהיחידות, אַ גישמאַקן וואָרט. כשהייתי אצל הרבי, הרבי אמר לי שהוא תובע ממני שאתבע מהבחורים ענין מסוים. הבטתי על הרבי: איך? כיצד ייתכן הדבר? ענה הרבי ל' ניסן, כשאני יוצא להתוועדות ואני תובע משהו אצל החסידים, אז בטרם אני תובע זאת אני משער לעצמי עד כמה החסידים יוכלו לבצע זאת, ובאם אני משער שלכל הפחות חמישים אחוז מהתביעה הם יוכלו לבצע – אני תובע זאת.

אמר ר' ניסן: אל תקחו את הקצה הזה, קחו את הקצה ההפכי – כמה הרבי היה רוצה לתבוע מאתנו והוא אינו תובע. זהו הכוונה אַ חסידישער איד [= יהודי חסידי], לרבי יש רחמנות עלינו, הוא מתבונן ותובע מאתנו דברים שרק 50 אחוז מהדבר יכולים לבצע.

מה הרבי באמת רוצה מאתנו? הרבי רוצה שאברכים יהיו מופשטים לגמרי, שיתמסרו בכל מאת האחוזים לרצונותיו של הרבי.

ר' שמואל לויטין אמר לנו פעם, לחברי

או שזה הרצון של הרבי,
אבל באם כחוט השערה
אחרת, אז לא הפשט
שאני עושה קצת את
הרצון של הרבי – לא,
אני לגמרי לא עשיתי
כפי שהרבי רוצה, זה לא
מה שהרבי רוצה

המזכירות, אתם הרי נמצאים בדי אמות – תמיד תלמדו זכות על יהודים, בכל הזדמנות שמתאפשרת לכם תלמדו זכות על יהודים, כך צריך להיות הסדר. לפעמים שואלים שאלות – תמיד ללמד זכות.

פעם הרבי שאל אותי כיצד פלוני עשה כך וכך. חיפשתי איזו לימוד זכות עליו, זוך איך אַ תירוץ אַ מעשה אַ הין אַ הער [= חיפשתי תירוץ, סיפור, מפה משם]. אומר לי הרבי הוא יכל לעשות הרי באופן אחר, הוא פוחד. אילו היינו שומעים מהרבי – כפי שר' ניסן אומר, מה שהרבי רוצה מאתנו באמת – הכל היה באין ערוך לגמרי.

היה זמן שהרבי היה אומר כמה פלוני בן פלוני ייתן ל"אתה הראת" בשמחת תורה עבור מחנה ישראל והמרכז לעניני חינוך. לפני 4-5 שנים הרבי הפסיק לנקוב בסכומים. ניגש ר' זלמן גוראריה ואמר לרבי שהיונגעלייט [= אברכים] מוכנים לתת כמה שהרבי יאמר, והם מבקשים שהרבי יגיד כמה עליהם לתת. ענה לו הרבי: מיינע השגות זיינען באין ערוך צו זייערע השגות, זיי וועלן מיינע השגות ניט קענען נאָכקומען, איז טוט זיי אַ טובה און זאָגט זיי זיי זאָלן מיר ניט פרעגן [= ההשגות שלי הם באין ערוך להשגות שלהם, הם – להשגות שלי – לא יוכלו להגיע. עשה להם טובה ואמור להם שלא ישאלו אותי].

לעשות את הרצון של הרבי בדיוק של חוט השערה

ישנו מאמר שהרבי אמר בתשי"ב. בי ניסן היה ביום שישי, ולשבת, גי ניסן, הגיע הרב

יאללעס מפילדלפיה. באותם השנים היה הסדר שהרבי היה מתפלל מנחה בשעה 1:30. גמרו מוסף בשעה 12:00 או 12:15 ובשעה 1:30 הרבי היה נכנס לבית הכנסת להתפלל מנחה ולאחר מכן הרבי היה הולך לביתו עד לזמן מעריב, וחמש דקות לפני מעריב הרבי היה חוזר.

באותה השבת לאחר התפלה הרב חודקוב הודיע שיאמרו לקהל שלא ימהרו ללכת לאחר מנחה. הבנו מכך שמשהו עומד להתרחש. במנחה, לאחר 'עלינו לשבח', בשעה שאמרו משניות, הרבי התיישב על הכסא, כולם הבינו שמשהו קורה, לאחר המשניות הרבי התחיל לומר מאמר "עם זו יצאתי וכו'", מאמר חסידות.

מה הרבי דיבר אז, אחת הנקודות שהרבי דיבר אז זהו החילוק בין רצון לשכל. שכל הוא – היום אתה לומד מעט, וכמה שהבנת היום, הבנת. מחר תלמד עוד קצת, אזי תבין מחר יותר. מה שלמדת והבנת אתמול – הרי הבנת, זהו שכל, אבל מחר תבין יותר. מהו רצון? זה היה הלשון של הרבי באמצע המאמר: אַ האָרעלע [= כחוט השערה], נקודה. אחרת מהרצון – זה כבר לא הרצון. אַנדערש ווי רצון איז אינגאנצן אויס רצון [= שונה מהרצון – לגמרי לא הרצון]. ברצון אין חלקים, או שזה רצון או שלא, אין כאן חלקים.

כל אחד רוצה לעשות את הרצון של הרבי, צריכים לדעת או שזה הרצון של הרבי, אבל באם אַ האָרעלע [= כחוט השערה] אחרת, אז לא הפשט שאני עושה קצת את הרצון של הרבי – לא, אני לגמרי לא עשיתי כפי שהרבי רוצה, זה לא מה שהרבי רוצה.

אפשר ללמוד חסידות הרבה שנים, אפשר ללמוד שיחות הרבה שנים, אבל כשמגיעה שבת והרבי אומר שיחה – זוהי השיחה של היום ואת זה תובעים היום.

בשנים שהרבי דיבר ענינים באגרת התשובה, בתחילת אגרת התשובה – זה הודפס בספר של ר' יהושע קארף – הרבי דיבר אז חידוש דבר, מה הוא אמר, שמה היא עיקר התשובה – עזיבת החטא. איי, לכאורה כתוב בתשובות ופוסקים שצריך וידוי, הרבי דיבר אז שיחה שזה דבר נוסף על ענין התשובה.

למחרת הרבי שאל באם ישנם קושיות על דבריו, ואמרתי שישנה שאלה, הצמח צדק כותב במצות תשובה שלכתחילה ישנם שני פרטים, פרט אחד הוא חרטה על העבר וקבלה על העתיד ולאחר מכן יש פרט נוסף שזהו וידוי תשובה, וידוי תשובה הוא חלק מענין התשובה, והוא מביא ראיה מאדמו"ר הזקן

באם את מאמינה בי ומשום זה
את כתבת אלי ובקשת ברכה,
תאמיני שכשאני אומר שאת
תדליקי נרות זה יועיל לבעלך.
באם את לא מאמינה בי -
מדוע את שואלת אותי בכלל?
כך אמר הרבי, זאת שמעתי
בעצמי מהרבי לא מאיש אחר

תורה ותפילין וכל שאר המבצעים. היה כאן מציאות שהילדה נתרפאה לאחר שהאב הלך למשרד צא"ח בעירו, זה לא היה בנחלת הר חבי"ד, לא משנה באיזה מקום זה היה, האב של הילדה שמע שהרבי שואל בענין המבצעים, חשב לעצמו, הרבי אמר אזכיר עה"צ, ואחר כך שואל העוסק במבצעים יש איזה קשר בין הדברים.

אנחנו צריכים לדעת דבר אחד, ויותר מזה לא אכפת לנו – אנחנו צריכים למלא את דברי הרבי וצריך לעשות זאת בשמחה גדולה. הרבי אומר לנו לעשות מבצעים – אנחנו יודעים מה זה.

בשנת תשי"א-י"ב, הייתי במשרד המזכירות, והאמת שהייתי תלמיד בישיבה, והסתובבתי שם. עמדתי במשרד והטלפון צלצל ור' ניסן מינדל הרים את הטלפון. – אז היה זמן שהרבי היה נכנס לחדר המרכז לענייני חינוך, זאת אומרת כל הדברים שהרבי רצה שימסרו לאנשים הרבי היה מכניס זאת בעצמו לחדר והיה הולך לפינה שלו ומשם לוקח את הדברים שלו ומה שצריך –

באמצע השיחה של ר' ניסן מינדל הרבי נכנס לחדר. אני עמדתי בצד והרבי רואה שר' ניסן מינדל מדבר בטלפון, הרבי נכנס ועשה שם כמה דברים. תוך כדי הרבי שמע מה שר' ניסן מינדל מדבר. הרבי ביקש ממנו להפסיק ושאל מה השקלא וטריא כאן, על מה מדברים? אמר ר' ניסן שאשה מדברת בטלפון; שאל הרבי מה מבקשת, והשיב ר' ניסן כי היא אמרה שהיא שלחה מכתב לרבי על הבעל שלה שאינו בקו הבריאות והיא מבקשת

למסור שהבת שלו חולה, והיא חולה באופן רציני, והוא ביקש שנכנס תכף לרבי ונבקש ברכה. הרבי רשם על הפתק שני דברים, אזכיר על הציון, והיות ועל הפתק היה כתוב שם של הילדה ושם של המבקש ברכה, אצל הילדה הרבי כתב כנ"ל אזכיר על הציון, ואצל שם האב הוא רשם עוד דבר: העוסק במבצעים? הרבי נתן את הפתק ואני טלפנתי לאותו אדם ואמרתי לו את תשובת הרבי ואמרתי לו אצל הבת הרבי כתב אזכיר עה"צ, וכאשר כתבתי שאתה המבקש אז אצל השם שלך הרבי כתב: העוסק במבצעים?

לאחר כמה שעות מצלצל עוד הפעם הטלפון במשרד, הרמתי את הטלפון, וזהו אותו אדם שכתבו מקודם עברו את הפתק, וסיפר לי שלאחר שמסרתי לו את התשובה של הרבי, נכנסתי תכף למשרד צא"ח בעירי וביקשתי שהם יתנו לי עבודה, ונתנו לי עבודה, ואני מוסר לך מהי העבודה שמסרו לי בצא"ח בעיר זו ואני מבקש ממך שתמסור זאת לרבי. אמרתי לו בסדר.

כתבתי עוד הפעם פתק ומסרתי אותו לרבי. אחרי כמה ימים הרבי שואל אותי: מה קורה עם הילדה? – אמרתי שלא שמעתי מאומה, אמר לי הרבי תצלצל ותברר מה נעשה אתה. צלצלתי ואמרו לי שבאופן יוצא מהכלל הרופאים מודים שזה ענין של למעלה מהטבע והילדה נתרפאה, מסרתי זאת לרבי, ומה אמר הרבי? עכשיו אתה יודע מה פועל המבצעים!!!

נחשוב קצת מה היה כאן. הרבי תובע שנעסוק במבצעים, אהבת ישראל, חינוך,

מאגרת התשובה, הוא מביא ראיה משם שישנו ענין של וידוי תשובה, ואילו הרבי אומר שידוי תשובה הוא ענין נוסף.

ענה לי הרבי: מה אתה רוצה ממני שאני אחזור רק על מה שנכתב? צריך הרי להוסיף דברים שלא כתובים.

"שמעתי אותיות מהרבי, אותיות מבהילות..."

הרבי אמר לי איזה וואָרט. יום לפני שנסעתי לכאן הרבי דיבר איתי, לא נוגע כל האריכות, בין הדברים אמר לי הרבי קיין סאָך שכל מאַן איך ניט באַ חסידים, אָבער אַ ביסל שכל מעגן זיי דאָך האָבן [= הרבה שכל – אני לא תובע מחסידים, אבל מעט שכל הרי מותר שיהיה להם], וואו איז דער ביסל שכל? [= היכן הוא מעט השכל?] אַ ביסל שכל קאָכט זיך – מדוע שלרבי לא תהיה הנאה? – ישנם אברכים שהרבי נהנה מהם, כי הם מסורים לענין בלב ונפש.

לאחר שהילדה ניצלה, שאל אותי הרבי: "עכשיו אתה יודע מה פועלים המבצעים?"

במוצאי שבת צריך לספר סיפור מהרבי. פעם התקבל טלפון באופן פתאומי. היה זה טלפון מאיש הגר בארה"ק והוא ביקש

בכל אופן המציאות היא שהרבי יושב ב-770 איסטערן פארקווי והוא יודע מה נעשה בנחלת הר חב"ד, בכפר חב"ד, במלבורן באוסטרליה ובדרום אפריקה. . הוא מיד מביט מה נעשה בנחלת הר חב"ד, הוא יושב ורואה את כל הענינים שם

לרבי, הרבי נתן לי פתק ואמר תמסור את זה. בפתק היה כתוב, "פלא גדול" – הרבי מציין שזה פלא גדול, והוסיף – "יבדקו עוד הפעם את המוזוות ובעיקר את התפילין של ראשי". ועוד דבר הוסיף: "יבדקו אם יש פתחים שאין להם מזוזה".

הרבי מסר לי את הפתק ומבקש למסור זאת. אני מטלפן ומוסר לנכד של אותו אדמו"ר, שהרבי מציין שזה פלא גדול, ובעיקר שיבדקו אם אין פתחים שאין להם מזוזה, ולבדוק היטב את התפילין של ראש. מסרתי זאת ועברו כמה ימים ואיני שומע ממנו כלום.

ביום רביעי מצלצל הטלפון. שלום, אני פלוני בן פלוני, תגיד לרבי שבקשנו את הסופר ואת הרב שיבואו עוד הפעם לבית לבדוק את כל התפילין ואת כל המוזוות וכן את כל הפתחים, הוא מצא שישנם שתי דלתות שאין להם מזוזה. אמרתי לאדם הזה מה אתה אומר על זה, וענה לי, אצלינו אומרים (מדובר בחסידי גאליציה שאינם מחסידי חב"ד) שזה רוח הקודש בפועל ממש של הרבי מליובאוויטש, הוא רואה כל דבר.

שאלתי אותו מה בנוגע לתפילין, ואמר לי התפילין כשרות. אמרתי לו: בחור, תבקש מהסופר שיבדוק עוד פעם את התפילין, זה לא דבר פשוט. כעבור יומיים הוא מתקשר אלי ואומר לי, אני מבקש ממך שלא תספר זאת לאף אחד, רק לרבי – והסכמתי. וסיפר לי שבתפילין של רבנו תם, בתפילין של ראש, היה פסול כזה שאי אפשר לתקן אותו וצריך פרשיות חדשות. והוסיף שוב, שמבקש שלא אספר זאת לאף אחד, שאינו רוצה שהחסידיים

ומבקש ברכה. אמרתי לו שאמסור. מסרתי את הפתק לרבי והרבי ענה אזכיר על הציון. טלפנתי לאיש הזה ומסרתי לו שהרבי אמר שיזכיר את הסבא שלו על הציון. ובעוד כמה ימים הוא מטלפן עוד הפעם ואומר לי שהמצב עוד יותר גרוע. אינני מבין, הוא אמר, הרבי אמר שיזכיר עה"צ, וזו הרי ברכה, ומדוע המצב גרוע. אמרתי שאמסור זאת לרבי. כתבתי פתק והזכרתי את השם והוספתי שמאז שכתבו בפעם הקודמת לרבי המצב נעשה עוד יותר גרוע.

נכנסתי לרבי והרבי אמר לי, באם לא אכתב לו, אני מציע שהוא יבדוק את התפילין ואת המוזוות שלו. זה מדובר באיש שהוא אדמו"ר – רבי של חסידים, והרבי אמר שהוא מציע לו לבדוק את התפילין ואת המוזוות.

טלפנתי לאותו איש ואמרתי לו שיגיד לסבא שלו, שהרבי מציע – באם איננו מקפיד – שיבדוק את התפילין והמוזוות. עוברים כמה ימים ואינני שומע שום דבר ממנו. לפתע באיזה יום מוסר לי חבר המזכירות, שפלוגי השאיר לי הודעה שאתקשר אליו. טלפנתי אליו ושאלתי אותו מדוע ביקש שאתקשר עמו, והוא אמר לי: מסרת לי בשם הרבי שאמר שעלינו לבדוק את התפילין ואת המוזוות, בדקנו את התפילין ואת המוזוות והכל היה כשר. תמסור את זה לרבי.

כתבתי אפוא פתק שבהנוגע לפלוני בן פלוני, הם הודיעו לי שהכל היה כשר, ונתתי את הפתק. הרבי קיבל את הפתק, וכשנכנסתי

ברכה מהרבי שיתן לו ברכה, והיא קיבלה מכתב מהרבי שהוא נותן ברכה ומוסיף דבר אחד: באם היא לא מדליקה נרות שבת – שתחיל להדליק נרות. כעת היא שואלת מה הקשר בין הדלקת נרות שבת למצב הבריאות של בעלה, היא לא מבינה את זה.

ר' ניסן מינדל משתדל לבאר לה שאם הרבי אומר כך צריכים לעשות את זה. הרבי הפסיק את ר' ניסן מינדל – אני עמדת בצד ושמעתי את זה – והרבי אומר לו תגיד לה ככה: באם את מאמינה בי ומשום זה את כתבת אלי ובקשת ברכה, תאמיני שכשאני אומר שאת תדליקי נרות זה יועיל לבעלך. באם את לא מאמינה בי – מדוע את שואלת אותי בכלל? כך אמר הרבי, זאת שמעתי בעצמי מהרבי לא מאיש אחר, הייתי בעצמי באותו מעמד.

מה זה אומר לנו? – אם אנו מאמינים ברבי, אנו צריכים לעשות מה שהרבי אומר אפילו אם אנחנו לא מבינים את הקשר.

הרבי רואה הכל

אוסף ואספר לכם סיפור שקרה לפני כחדישים, ומכאן רואים איך שהרבי רואה ויודע כל דבר בבירור, ואין בזה שום ספק.

פעם קיבלתי טלפון מאיש אחד, והוא מבקש ברכה בשביל הסבא שלו, ושאלתי מה השם ואמר כך וכך, והוא מוסיף שהוא רבי מעיר זו וזו – הוא אדמו"ר, והוא מבקש שאמסור את שמו לרבי שהוא במצב קשה

של הסבא שלו, שהוא אדמו"ר של הרבה אנשים, יידעו שאצל הרבי שלהם היה פסול בתפילין של ראש.

שהרבי יכתוב 'פלא גדולי' – זה נדיר מאוד, וכפי שדובר קודם, צריכים זכות מיוחדת שהרבי יגיד לנו מה נעשה אצלנו. הרבי רצה להראות קונץ? – זה לא ענינו של הרבי שרוצה להראות שידוע מה נעשה אצל השני. הרבי רצה לעשות טובה לאותו אדם, הלה איש מיוחד, רב וגם אדמו"ר, אבל אנו צריכים לדעת שיש לנו רבי, והרבי מגלה לנו לפעמים ענינים שאנחנו מבינים משום שאנו

רואים את זה.

מה התכלית של כל הדברים האלו? – תכלית הענין הוא שלא יהיה שום ספיקות שהרבי נמצא בנחלת הר חב"ד כמו שנמצא ב-770, ואותו הדרת הקודש שיש אצלכם כשנמצאים אצל הרבי, אותו דבר צריך להיות גם כשנמצאים בנחלת הר חב"ד.

בכל אופן המציאות היא שהרבי יושב ב-770 איסטערן פארקווי והוא יודע מה נעשה בנחלת הר חב"ד, בכפר חב"ד, במלבורן באוסטרליה ובדרום אפריקה ובכל העולם כולו – וכפי שהאשה הפשוטה אמרה שלרבי

יש דרכון שאין לו הגבלות, לי יש דרכון שמתיר לי לנסוע למקום פלוני ופלוני – הרי שלרבי יש פספורט שיכול לנסוע בכל מדינה שרוצה, הוא יכול לבחור לנסוע לנחלת הר חב"ד, והוא מיד מביט מה נעשה בנחלת הר חב"ד, הוא יושב בחדרו ורואה נחלת הר חב"ד עם כל הבנינים וכל התושבים וכל הענינים שם.

לחיים!

(מתוך 'תשורה' לנשואי בנימין וולף.
תודת הכלל נתונה להם)

ביאורי ומנהגי ה"הגדה"

לקט ראשון מסוגו מביאורי ומנהגי ה"הגדה" של הרבי הרי"צ שנאמרו בשיחות הקודש שלו מהשנים תש"ו - תש"ט. חלק שני

מוגש ע"י הרב ברוך שלום כהן בעריכת י. בן ברוך

מה נשתנה שואלים "מה נשתנה" אצל הקב"ה

עוד¹ בהיותי ילד לימד אותי אבי [הרבי הרשי"ב] לומר "מה נשתנה" עם ההקדמה בנוסח זה: "טאטע איך וועל בא דיר פרעגען פיר קשיות".

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק [הרבי הרשי"ב] סיפר אשר שמע מזקנו כ"ק אאזמו"ר אדמו"ר הצמח צדק בשם זקנו כ"ק רבינו הזקן שהוא קיבל ממורו הרב המגיד ממעזריטש בשם מורינו הבעל שם טוב:

בנוסח השאלה של ארבעת הקושיות של "מה נשתנה" ישנם שני נוסחאות, נוסח אחד, "טאטע איך וויהל בא דיר פרעגען פיר קשיות", ונוסח השני: "טאטע איך וועל בא

מספר הקושיא בכל פעם: "די ערשטע קשיא איז..." די צווייטע קשיא איז..." וכו'.

עוד בהיותי ילד שמעתי מאבי [הרבי הרשי"ב] אשר אדמו"ר הזקן שמע מאביו ר' ברוך שבהיותו אצל הרבי שלו – הבעל שם טוב בחג הפסח בעת הסדר שאלו התלמידים את הקושיות של "מה נשתנה" בנוסח זה: "טאטע איך וועל בא דיר פרעגען פיר קשיות" – עם הניגון הידוע.

(ליל א' דחה"פ תש"ז)

שאל "מה נשתנה" אצל אחיה השילוני

אצל הוד כ"ק רבינו הזקן היו כל הבנים שואלים "מה נשתנה": אדמו"ר האמצעי, ר' חיים אברהם, ור' משה. ולאחר מכן נכדו הוד כ"ק אאזמו"ר הצמח צדק, וכולם שאלו

דיר פרעגען פיר קשיות".

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק [הרבי הרשי"ב] קיבל רבי מרבי, אשר לפי שתי הנוסחאות: "טאטע איך וויהל בא דיר פרעגען" ו"טאטע איך וועל בא דיר פרעגען", הנה באמירת "טאטע" הכוונה לאביהם של ישראל אבינו שבשמים, אשר כל בני ישראל שאלים אצל הקב"ה את ארבעת הקושיות, – החילוק הוא רק באופן השאלה ("וויהל" – "וועל"), אך בקריאת שם "טאטע" כולם שוים, כי כל יהודי מרגיש את האמת לאמיתו אשר אב אחד לכולנו.

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

נוסח אמירת "מה נשתנה"

הנוסח של אמירת מה "נשתנה" הוא אשר השואל מקדים בזה הלשון: "טאטע איך וועל בא דיר פרעגען פיר קשיות". וגם אומרים את

באותו נוסח: "טאָטע ... וכו'. וכאשר היו גומרים, היה אדמו"ר הזקן אומר בעצמו בלחשיה באותו נוסח "טאָטע... וכו'." שאלתי אצל כ"ק אאמו"ר הרה"ק [הרבי הרש"ב]: אצל מי אדמו"ר הזקן שאל? ענה לי כ"ק אאמו"ר הרה"ק: לא קיבלתי בזה, אך הנני משער שהוא שאל זאת אצל הבעל ח"י [=חיי יחידה – הכוונה לאחיה השילוני].² המשכתי לשאול: אם כן איך הוא קרא לו (לאחיה השילוני) "טאָטע"?! אמר לי כ"ק אאמו"ר הרה"ק: אתה הרי "דברן", מבקש אני ממך שאת זה לא תספר...! (ליל א' דחה"פ תש"ט)

טעם בשם הגאונים

אצל כ"ק אדמו"ר הצמח צדק היו כל הבנים שואלים את הקושיות עם הנוסח הנ"ל, ולאחר מכן היה הרבי (הצמח צדק) עצמו שואל בלחשיה את הקושיות בנוסח הנ"ל. לא מזמן ראיתי "הגדה" שנדפסה לאחרונה בה הובאו טעמים יסודיים על סדר ההגדה. ומביא שם בשם הגאונים טעם להמנהג לאמירת "טאָטע איך וועל באַ דיר פרעגען פיר קשיות", וכן לאמירת מספר הקושיות.

(ליל א' דחה"פ תש"ז)

קושיות כפולות

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק [הרבי הרש"ב] אמר:

ארבעת הקושיות הם כנגד ד' האותיות של שם הוי", וקושיות אלו הם כפולות: וסיים כ"ק אאמו"ר: וכאשר תגדל תבין את זה:

כאשר גדלתי הבנתי את אשר אמר לי כ"ק אאמו"ר הרה"ק, אשר ארבעת הקושיות הם כנגד ד' האותיות של שם הוי"ו הוי", ולכן הקושיות הם כפולות, כי הכוונה היא לעשות אשר מהשמות: "הוי" אלוקים", יהיה: "הוי הוי" (היינו ששם אלקים יתהפך גם כן להיות הוי").

– הכוונה של גלות מצרים, וכמו כן שאר הגלויות הוא לא ענין של עונש חיי, אלא שעל ידי הגלות נעשים כלי לגילוי אור של שם הוי". (ליל ב' דחה"פ תש"ז)

עבדים היינו

הניגון המיוחד "לעבדים היינו"

לכל ענין יש את הניגון שלו, את "עבדים היינו" היה כ"ק אאמו"ר הרה"ק [הרבי הרש"ב] אומר בניגון מיוחד, עם קול גבוה יותר ועם מעט דביקות.

– כוונתי ב"קול גבוה יותר", היינו שבכל תיבה הורגש בחינת ה"גבוה" שבתיבה – מה שיותר גבוה מהתיבה!

(ליל א' דחה"פ תש"ט)

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח

להבין את מה שרואים!

"זה" מורה על דבר שהוא בגלוי, אך יכול להיות מקרה שרואים ולא יודעים מה שרואים, וזהו הפירוש "הרי זה משובח" שנבין את מה שאנו רואים!

עוד פירוש: שמה שרואים יפעול פעולה בפועל, ואזי "הרי זה משובח"!

(ליל ב' דחה"פ תש"ט)

שבחינת "זה" היא משובח!

כבר סיפרתי זאת כמה פעמים, אך מצד החביבות אחזור על זה שוב:

לכאורה התיבות "הרי זה" הם מיותרות, והיה יכול לכתוב: "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים, משובח"?

אלא הענין הוא: בסיפור יציאת מצרים הרי ישנם חלוקי דרגות של ארבעת הבנים: חכם, רשע, תם, ושאינו יודע לשאול, אשר לכל אחד מהם צריך לתת להבין לפי אופן הבנתו. וזהו "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים". "לספר" מלשון ספירות ובהירות היינו שמזככים ומאירים את ה"יציאת מצרים", אזי בחינת של כל אחד מהד' בנים הוא משובח א' משובח דיגער זה"!

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

"לספר" שגם הזולת יבין

שמעתי מאבי [הרבי הרש"ב]: לכאורה מהו הענין של "לספר ביציאת מצרים", אם רק משום ששם במצרים עבדנו עבודת פרך בגשמיות ואחר כך השתחררנו משם, הנה עבור זה לבד לא היו קובעים את הענין של סיפור יציאת מצרים לדורות, ואם כן מהו הענין של "לספר ביציאת מצרים"?

והביאור בזה: ישנו "דיבור" וישנו "סיפור" – "דיבור" יכול להיות בקיצור, מילים ספורות, אשר מילים ספורות אלו יכולים לפעמים להכיל את כל האריכות. אך "סיפור" הכוונה לספר לזולת, שגם הזולת יבין, ואם אינו מבין בפעם הראשונה, צריך לספר את זה שוב, ואם אינו מבין במלים אלו,

צריך לספר לו את זה במילים אחרות. זהו "לספר" שגם הזולת יבין, כי העצם של כל יהודי הוא הררי מאוד מאוד גבוה, אי אפשר לבטא במילים אחרות את גודלו של כל יהודי מצד העצם שלו, אך בגלוי יכול היה להיות שהוא לא כפי שהוא צריך להיות. וזהו "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח" – שעל ידי זה שהוא "מרבה לספר ביציאת מצרים" – "לספר" שגם הזולת יבין, אזי בחינת ה"זה" של כל יהודי נעשה "משובח"!

(ליל ב' דחה"פ תש"ו)

מצוה . . לספר ביציאת מצרים

"קמץ ופתח"

"מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים" – נאמר "מצרים" בקמץ, "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים" – נאמר "מצרים" בפתח. פעם שמענו [כנראה הכוונה מאביו הרבי הרשי"ב]:

"קמץ" הוא הענין של קמיצה, כמו קמיצת השפתים, שהוא ענין החכמה, שענינה שריבוי נקמץ לתוך המיעוט. "פתח" הוא מלשון פתוחה, שהוא ספירת החכמה, תרד ותבוא לידי פועל, ואזי תהיה בבחינת "פתח" – היינו שהמיעוט יהיה ריבוי ("א"ע פולעי").

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

שהיו מסובים בבני ברק

"א שייע כנופיא"

כאשר הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק [הרבי הרשי"ב] היה מגיע לפיסקא זו הוא היה מתענג מאד ("זייער פאסמאקעוועט") עם ועידה זו, והיה אומר: "א שייע כנופיא!" (כנופיא נאה!).

פעם אמר אבי [הרבי הרשי"ב]: לרבי עקיבא היה חוש בעבודה, הוא עשה "א טאָלק" מהעשירות של ר' טרפון!

באותו הזדמנות היה שם החסיד הגביר ר' שמואל גורארי, הוא ישב מאחורי הדלת

מצרים באופנים שונים: "סיפור" מלשון מספר, ו"סיפור" מלשון ספירות ובהירות.

כל המסובים היו בני תורה גדולים, אך הם היו גם בעלי עבודה, והם הראו לתלמידיהם אשר אפילו "כולנו חכמים כולנו נבונים" – שהם חכמים ונבונים בידיעת התורה, מכל מקום "מצוה עלינו לספר" – מלשון ספירות ובהירות, היינו ללכת להאיר את ענין התורה על ידי העבודה של קבלת עול.

והם השלימו את העבודה של "לספר ביציאת מצרים", עד אשר באו תלמידיהם שגם היו גאונים ("פייע גאונים"), ואמרו להם: "רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית", היינו שעל ידי העבודה שלכם כבר המשכתם בנו את השחר ובהירות של קריאת שמע!

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

כמה סוגי "קריאת שמע"

ישנו "קריאת שמע שעל המיטה", וישנו "קריאת שמע של שחרית", ישנו חילוק גדול בין "קריאת שמע של ערבית" בכלל, ו"קריאת שמע שעל המטה" בפרט, לבין "קריאת שמע של שחרית".

ורבותיהם "היו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה", עד שהתחיל להאיר אצל התלמידים המדריגה של "קריאת שמע של שחרית"!

(ליל ב' דחה"פ תש"ט)

השלימות של האבא – בנכד!

בענין של רב ותלמיד, הרי הרב פועל בתלמיד, שהוא מעמיד את התלמיד – ובפרט כאשר התלמידים הם רבנים, אין כוונתי לסתם רבנים, אלא הכוונה לתלמיד כזה שהוא עצמו כבר נעשה בבחינת רב ומשפיע.

הנה יתירה מזה הוא כאשר התלמידים באים לרבי שלהם, ומספרים להם מה שהם עצמם פעלו!

וזהו הכוונה "עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית", היינו שהם באו לרבותיהם לספר להם מה שהם עצמם פעלו [על דרך בני בנים].

וכידוע האימרה אשר לאדמו"ר הזקן היה בן הוא אדמו"ר האמצעי, אם כן הוא הרי היה אבא, אך השלימות של אבא הוא בנכד (בני בנים)! [הכוונה לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק].

(ליל א' דחה"פ תש"ז)

והקשיב לאמירת ההגדה, והוא נהנה מאד מאימרה זו, לאחר מכן הוא נכנס אל אבי ליחידות ושאל: "איך עושים "טאָלק" מהעשירות.

(ליל ב' דחה"פ תש"ט)

דופקים בהיכלות העליונים!

היתה זו חברותא נאה ונחמדה "א שייע פייע חברותא". הרביים הללו ותלמידיהם נאספו אז בבני ברק, וכל הלילה דיברו אודות הענין של גלות מצרים והכוונה של יציאת מצרים.

עכשיו כשאנו אומרים פיסקא זו, ומזכירים סיפור זה, הרי אף על פי שהנשמות שלהם כבר עומדים בעולם העליון זמן רב כל כך, והם עולים בעילוי אחר עילוי בבחינת "וקדושים בכל יום יהללך סלה", מכל מקום הם שומעים איך שאנחנו מזכירים אותם כאן, ויש להם תענוג מזה, וזה פועל בהם התחדשות לא רק במדריגת הנשמה שאינה מתלבשת בגוף (שלמעלה מנפש ורוח), אלא גם במדריגת יחידה שבנפש שעומדת בעליה אחר עליה.

אלא שאנחנו מכוסים ב"העלם" של "העולם" – "פאר עולמיט" "עולם" הוא הרי מלשון "העלם", אנחנו בהעלם חזק מאד "שטארק פאר העלמיט" בהעלם של הגשמיות, ולפעמים גם של חומריות העולם, ולכן איננו מרגישים באיזה עולם ובאיזה היכלות אנו מגיעים ודופקים ("קלאפט אָן") על ידי עבודתנו.

אך כל ההעלמות הם רק במדריגות הנר"נ [=נפש רוח נשמה] של הנשמה, אך במדריגות חיה יחידה יודעים להיכן אנו מגיעים על ידי עבודתנו, ולפעמים הם פועלים שגם שאר המדריגות של הנשמה ירגישו גם כן.

(ליל ב' דחה"פ תש"ח)

שמע של שחרית

המשיכו את השחר

והבהירות של קריאת שמע

מסיבה זו (של ר' אליעזר ור' יהושע וכו') היתה מסיבה נאה "א שייע מסיבה"! לכל אחד מהם היה מה לומר, וכולם היו מסובים ומסובים בתלמידיהם, הם היו "מספרים ביציאת מצרים". – הם סיפרו ביציאת

ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות

שהכוונה של הגאולה תאיר בתוך הגלות

ר' אלעזר בן עזריה היה בבחינת "ולא זכיתי" (מלשון זכות ובהירות), היינו שלא האיר אצלו הענין של יציאת מצרים גם "בלילות" – בזמן הגלות. מדוע כי ר' אלעזר בן עזריה היה מונח רק בגליא שבתורה. – אשר אף על פי שגם מצד הנגלה שבתורה ישנו גם כן את ענין הגאולה, אך זוהי גאולה גלוית ("א' גלותידיקע גאולה")!

"עד שדרשה בן זומא" שענינו היה פנימיות התורה, וזה פעל שהימי חייך" יהיה כלי ל"כיל ימי חייך להביא הלילות", היינו להאיר גם את הגלות (הלילות). עד שחכמים אומרים כו' כל ימי חייך להביא לימות המשיח" – היינו שלא רק שידעו את הכוונה של הגלות, אלא שגם הכוונה של הגאולה תאיר בתוך הגלות!

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

וחכמים אומרים .. לימות המשיח

התשוקה העזה של החכמים לימות המשיח

החכמים השתוקקו ("געגארט") לימות המשיח! ישנם כאלו שאפילו בזמן הגלות הם כבר מרגישים את הגילוי של משיח, ולכן אדרבה התשוקה שלהם לביאת המשיח היא גדולה יותר!

לעני לא יכולה להיות תשוקה גדולה כל כך לכסף, כמו עשיר שכבר פעם טעם את הטעם של "בורשטי" עשיר וטעים, הרי אצל עשיר התשוקה לעושר הוא באופן אחר לגמרי. וזהו "וחכמים אומרים כו' כל ימי חייך להביא לימות המשיח" – הם החכמים משתוקקים לביאת המשיח בפועל במהרה בימינו אמן!

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

ארבעה בנים

ארבעה דרגות ב"אחד!"

כל ארבעת הבנים הם דרגות ב"אחד" (אחד חכם אחד רשע וכו'), אפילו הישאינו יודע לשאול" הוא גם כן מדריגה ב"אחד"!
(ליל א' דחה"פ תש"ח)

כל ארבעת הבנים מדברים אודות "אחד", גם הי"רשע", מדבר אודות "אחד", הוא מאמין ב"אחד", אך אצלו הוא דבר בפני עצמו שאין לו כל שייכות אליו, על דרך "עזב הוי" [את הארץ]. הוא מבטל את העבודה ("מה העבודה הזאת לכם"), ואומר: הרי "אם צדקת מה תתן לו ורבו פשעיך מה תעשה לו".

ה"אחד", של הי"תם" הוא האמונה הפשוטה התמימה של איש פשוט.

ה"אחד" של הישאינו יודע לשאול" הוא כבר שונה לגמרי, מזה לומדים אנו שני דברים: (א) אשר צריך לשאול. (ב) אשר צריך לענות, שזהו "את פתח לו".

– שאלת הי"חכם" אינה באה מצד מעלות החכם, אלא היא באה מחסרון החכם, כי לשאול "מדוע" לא צריך, אך אצל הישאינו יודע לשאול" הוא אחרת לגמרי.

והביאור בזה: אמונה אינה על כל דבר, כי על מה שניתן להבין לא שייך אמונה, רק כשהגיע לכל מה שאפשר להגיע על ידי השגה שם מתחילה האמונה. הרי כאשר הוא מגיע לדרגה שלמעלה מהשגה, אזי הוא מבין שכל מה שהשיג קודם אינה בגדר השגה כלל, והוא בכלל היה כזה "ישאינו יודע לשאול"!

(ליל א' דחה"פ תש"ח)

ה"הגדה" של הרמ"ש

– הרבי מלך המשיח

הרמ"ש שיי [הוא הרבי מלך המשיח] הוציא לאור את הי"הגדה" (הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים – ברוקלין תש"ו) בה עיבד את העניינים וכו', והנני מתפלל עליו שלא עיבד את העניינים של הדי' בנים, הרי ישנו ענין עשיר בזה ("א' רייכער ענין"). מה כל אחד מארבעת הבנים שואל, ומדוע הוא שואל כך, ומה עונים לכל אחד מהם על שאלתו.

[ענין זה נתבאר אח"כ בארוכה ע"י כ"יק אדמו"ר מה"מ בכמה הזדמנויות, ונדפס בהגדה של פסח הוצאת תשנ"ה ע"י קרב ואילך].

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

בחינת ה"מה" שבכל אחד

כאשר הבעל הי"הגדה" מסיים לדבר אודות מדריגות הי"אחד" של הארבעה בנים, הוא מתחיל לדבר אודות בחינת הי"מה" של כל אחד מהם: חכם "מה" הוא אומר!

[כ"יק אדמו"ר מה"מ מעיר על זה: החילוק בא"ד ומ"ה דכל אחד, אולי יש לבאר עפמשנ"ת ענין הוי' השני (שהוא שם מ"ה) ואחד שבשמע ישראל שזהו ז'וין].

(ליל א' דחה"פ תש"ט)

רשע .. אמור לו

אפילו רשע צריך גם כן לדבר אליו, לשמוע מה הוא אומר ולדבר עמו, כאשר מדברים ניתן לפעול אפילו על הרשע!

(ליל ב' דחה"פ תש"ז)

תרח אבי אברהם

הוליד בן כמו אברהם

ובכל זאת נשאר "תרח"!

בליל ב' דחג הפסח תרמ"ח פירש כ"יק אדמו"ר הרה"ק [הרבי הרש"ב]: "אבותיכם מעולם" – "דער וועלטיגער טאטע" ל אברהם אבינו גם היה "א' וועלטיגער טאטע" זה היה "תרח", הוא היה אדם גדול עסוק ובכל זאת הוא נשאר "תרח"!

"אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם" – להוליד בן כמו אברהם ובכל זאת להישאר "תרח", זה יכול להיות רק אצל "וועלטיגער טאטע", אך "תורה טאטע" אינו "תרח"!

למחרת במנין בבית המדרש כשסיפרו את האימרה של כ"יק אדמו"ר הרה"ק [הרבי הרש"ב], היו שם כמה שלא רצו לקבל אימרה חריפה זו. לאחר מכן כשסיפרו זאת לכ"יק אדמו"ר הרה"ק, נענה כ"יק אדמו"ר ואמר: מה אני יכול לעשות מהאמת אי אפשר לברוח!

(ליל ב' דחה"פ תש"ח)

(1) שיחות חג הפסח תש"ז-תש"י נדפסו בשינויים בספר השיחות תש"ז-תש"י.

(2) ראה סה"מ תש"י עמ' 160. ועוד.

פסח במחיצת הרבי

הרב שלמה רייניץ, שזכה לשמש בקודש בין השנים תשכ"ד – תשכ"ח, מספר לראשונה
מבחר סיפורים וזכרונות מתוויותיו בסדרי חג הפסח, וסעודות החגים במחיצת הרבי

מאת: ח' רייניץ

כשראה את תמיהתי, הגיב: "למרות שעל פי ההלכה אין כל בעיה, אך היות ובאת לשאול, הטרפתי את הסיר, כי בבית הרבי 'שאלה' הינה טריפה!"...

בכל ערב פסח, מישהו אחר היה עושה בדיקת חמץ בבית הרבי הריי"צ, אך באחת השנים אני זכיתי בכך. הרבנית נחמה דינה קראה לי לחדר השינה, והורתה לי להוריד מזוודה מסויימת ולפתוח אותה, וציוותה עלי להוציא את החפצים שבפנים ולנערם. היו שם טליתו של הרבי הריי"צ, פספורטים שונים, ודברים נוספים. לפתע ראיתי מטפחת לבנה גדולה, שעטפה כלי מסויים. היא הורתה לי להסיר את המטפחת, ולנגד עיני נגלתה קופסת טבק מכסף שבורה. לא היתה לי הזדמנות להביט בה זמן רב, כי הרבנית נטלה את הקופסה מידי, והניחה אותה אצלה. לאחר מכן הרהרתי לעצמי שייתכן שזו קופסת הטבק הידועה של אדמו"ר הזקן, שפירק את המכסה מהקופסא...

קודם חג הפסח שלח אותי הרב רוטשטיין ל-770, כדי לרשום אלו אורחים חשובים הגיעו לחג הפסח. את הרשימה המעודכנת לקח לרבנית נחמה דינה, ויחד עמה היה עורך רשימות מסודרות לכל סעודה מסעודות החג. תפקידי היה להזמין את האורחים לסעודה המסוימת אליה הוזמנו, ובהתאם לרשימות לערוך את שולחן החג עם סכומים, גביעי קידוש תואמים (לרבי לא היה גביע מסוים) וזוג חלות ל"לחם משנה".

בראש השולחן היה מקומו של הרבי הריי"צ, שגם מקומו היה ערוך בכל הפרטים. מצידו הימני ישב הרש"ג, ומצידו השמאלי הרבי מה"מ, שהתנהג במשך כל הסעודה

הרה"ח שלמה רייניץ

הכרת את ה"באבע רבקה" (אשת אדמו"ר מהר"ש) היא הייתה מקפידה ביותר, אני רוצה שכאן הכל יתנהל כמו בביתה!"...

כמובן שזוהרנו במשנה תוקף, שהכל יונהג על פי כל דקדוקי והדורי ההלכה.

פעם העלתה הטבחית ספק לגבי כשרותו של שריר מסוים. הרבנית נחמה דינה לא הבינה מה אומרת הטבחית ושאלה אותי "מה העניין". ענית לה: "שום דבר, היא יוצרת 'שאלה' מכלום". הרבנית לא קיבלה את דבריי, והריצה אותי לשאול לדעתו של "רב הבית" הרב שמואל לויטין. מבלי להסתכל ציווה עלי להשליך את כל תכולת הסיר.

ותח ומספר הרב שלמה רייניץ, מזכרונותיו: הגעתי ל'קבוצה' בחודש מרחשון תשכ"ד, ולמרבה הצער הפסדתי את חגי תשרי בבית חיינו.

לא חלפו שבועות רבים, ויום אחד ניגש אלי הרב ר' משה אורנשטיין – שהיה מזכירו של הרבי הריי"צ ולאחר מכן עבד במזכירות של הרבי – ושאל "האם אתה מעוניין לעבוד למעלה?" למעשה לא הבנתי בדיוק את משמעות השאלה, אבל כשיהודי נכבד כמוהו מבקש עזרה, שמחתי להיענות בחיוב, מבלי לדעת שבאותו רגע אני "קושר" את עצמי לבית רבי, ובכך אף מביע הסכמה לערוך את השולחן בסעודות החגים ולהיות עם הרבי מה"מ, במשך כל הסעודות הללו יחד עם זקניו ונכבדי החסידים...

לאחר מכן התברר לי תפקידי המדויק: לעזור לטבחית בבישולים בערבי החגים, לערוך את השולחן בבית הרבי הריי"צ בקומה השניה של 770, שם התגוררה הרבנית נחמה דינה ובו אכלו את הסעודות בני המשפחה והאורחים, וכן להגיש את המנות בזמן הארוחה ולאחר מכן לפנות את השולחן. בעבודה זו זכיתי להתקרב הרבה ל"בית רבי" ולהיות עד ונוכח לדברים רבים, שעל חלקם אספר בהמשך.

תחלתי לעבוד במרץ, ימים מספר לפני חג הפסח תשכ"ד. העבודה היתה במטבח ביתה של הרבנית נחמה דינה. פתחתי ביצים, בדקתי וייבשתי חסה, גרדתי מרור. כל העת הסתובבה הרבנית נחמה דינה במטבח ומצהירה לעברי: "אתה צריך להישמר ולהיזהר מאד, אתה לא

הרה"ח שלמה רייניץ לומד בזאל הקטן ב-770

כחסידי היושב לפני רבו, מתוך כבוד ויראה. בקושי היה משוחח, ואם נשאל משהו, היה עונה בכבוד ראש. בראש השנה לא דיבר בכלל.

את האמונה הפשוטה שהרבי הריי"צ חי, ראיתי גם בהתנהגותה של הרבנית נחמה דינה. פעם, היה זה חג שחל בשבת, היו חסרים לי זוג חלות לאחד האורחים, ולא יכולתי לטלטל מן המאפייה. מאידך גם אי אפשר שלכולם יהיה לחם משנה ולאחד המסובים יחסר. מחוסר ברירה לקחתי את שתי החלות שהונחו סמוך למקומו של הרבי הריי"צ, והנחתי אותן מול מקומו של האורח. לפני שעלה הרבי לסעודה באה הרבנית נחמה דינה לבדוק אם ערכתי כראוי את השולחן, וכשגלתה את מעשי שאלה "היכן החלות של בעלי, שים מהר שתי חלות!"...

הרבניות ישבו בזמן הסעודה בחדר הסמוך. אני עדיין זוכר איך הרבנית חיה מושקא הייתה מציצה מן הפתח, הרבי היה נושא את עיניו ומביט לעברה, ורק כשהיה רואה כי היא מאזינה, עושה את הקידוש בשקט.

פעם, כשסיים הרבי לקדש והתכוון לגשת לטול ידיים, הבחין כי אחד מן הזקנים האורחים נוטל ידיו. הרבי שלא רצה לגרום לו אי-נוחות, נעצר בחדר, והמתין עד שהלה יסיים את נטילתו. כשהבחנתי בנעשה, התחלתי לרוץ לכיוון אותו אדם ולומר לו שהרבי ממתין בגללו. בשבריר שניה הבחין הרבי במרוצתי והושיט את ידו, ואני שלא הספקתי להבחין בכך, התנגשתי בחזקה בידו. הרבי שליט"א הסתכל עלי וחיך חיוך רחב... כמובן שלא המשכתי בדרכי.

בערב חג פסח בשעות אחר הצהריים, עברו כולם, ואני בתוכם, לפני הרבי וקיבלו מצות לסדר. בליל הסדר היה נהוג שהמסובים על שולחן הרבי היו יורדים לחדר היחידות ולוקחים משם מצות לקערה האישית שלהם. כיוון שאני כבר קיבלתי בצהריים מצה מן הרבי, לא ירדתי קודם עריכת הסדר כדי לקחת מצות.

בליל הסדר לאחר אכילת הדגים, ישבתי בקצה השני של השולחן. לפתע פנה אלי הרבי בשאלה: "מדוע לא ירדת לקבל מצות?" הרשי"ג חזר על השאלה: "גיסי (דער שווגער) שואל מדוע לא ירדת לקח מצות?". לא העזתי לענות לרבי, ועניתי בעקיפין לרשי"ג כי כבר קיבלתי בצהריים מצה יחד עם הקהל. הרבי קרא לי והוציא מקערתו האישית חתיכת מצה ונתן לי. זה היה קירוב נדיר מאד, כי כמעט אף פעם הרבי לא נתן למישהו מהמצות שלו (מלבד הפעם הידועה לשלוחים שחזרו

והרבי ענה: "אני לא יודע, אבל אני זוכר שזה לא כמו שאתה אומר"...

פעמים רבות נשאר שיריים מהאוכל של הרבי, ואני נהגתי לאוכלם. היו גם "קליינטים" שביקשו שאשמור להם שיריים מהאוכל של הרבי, ולא היה גבול לשמחתם כשהבאתי להם. פעם לאחר אחד היסדרים כשהורדתי את הצלחת של הרבי מן השולחן, מישהו ניסה לחטוף ממני את השיריים, וכתוצאה מכך נפל המזלג. הרבי הסתובב והביט בנעשה, ומאז לא ניסו לחטוף ממני את השיריים.

חד עמי בתפקיד, היה גם הרב שלום בער גאנזבורג. החלטנו על חלוקת תפקידים: הוא הגיש את המנה הראשונה, הדגים, ואני הגשתי את המרק. הוא הגיש את מנת הבשר, ואני הגשתי את המנה האחרונה.

מידי שנה בליל הסדר הייתי מניח על השולחן מרק בתוך קערת כסף גדולה שהייתה שייכת לאדמו"ר הזקן, וכל אחד מן המסובים – החל מן הרבי – נטל מספר כפיות מקערה זו לתוך צלחת המרק האישית שלו. באותה שנה אחרי שכבר הכנסתי את הקערה של אדמו"ר הזקן והתכוונתי להכניס את המרק בצלחות האישיות ראיתי דבר שהיכה אותי בתדהמה: האישה הרוסיה שהיתה מסיעת לרבנית והכינה את המנות לצלחות, הכניסה בהתלהבות "קניידלאך" (כופתאות) לצלחות המרק. הייתי בהלם ואמרת לה: "קניידלאך זו שרויה!"

מאוסטרליה). כך הבחנתי תמיד, שאת שיירי המצות היה נוטל עמו ולא משאיר דבר בסיום הסדר.

שמתי לב כי הרבי הקפיד לאכול רק ביד ימין ומעולם לא השתמש בסכין. אם היה צריך לחתוך משהו היה נעזר במזלג. כמו כן, נהג לפזר המון מלח על הדגים עד כדי כך שאיבדו את טעמם. באחת הסעודות שאל אותו על כך אחד המסובים, והרבי ענה שיש דברים שאינם הוראה לרבים, והוא נוהג בהם כי כך נהג אביו, וכן הוא מחזיק מאד מהמונקאטשער והוא נוהג כמוהו.

בסדר הפסח היה לכל אחד צלחת ששימשה כקערה, עליה הניחו את כל הסימנים. למרור אכל הרבי כזית, אך קודם לכן סחט את המרור עם כפית כדי להוציא ממנו את טיפת הלחות.

באמצע הסדר היו פותחים את הדלת ורק המיוחסים נכנסו פנימה. ב"שפוך חמתך" וב"הלל" כבר הורשו כולם להיכנס.

את ההגדה הרבי היה אומר בשקט. בשלב האחרון של ההגדה, הרבי היה מתחיל לאומרה בקול רם יותר, בניגון ובכוונה גדולה. כולם היו מצטופפים כדי לזכות לשמוע את הרבי.

במשך שנים רבות היה הרב יעקב כץ משיקאגו, מקריא ומנגן את ההגדה. פעם כשירד לקחת מצות לפני הסדר, שמעתי את הרבי שואלו: "האם אתה זוכר איך השוער [הריי"צ] שר את ההגדה?" הוא ענה שהוא חושב שהיה מנגן כך – והחל לנגן. הרבי הקשיב והגיב: לא. אז הוא שאל "איך?"

נחמה דינה, אחזה בשתי ידיה את המזוזה והיתה שקועה בתפילה עמוקה. לא יכולתי לצאת כיון שהיא חסמה את פתח היציאה.

ליבי עם הקהל למטה ואנוכי למעלה, הולך אנה ואנה, מנסה לעורר את תשומת לבה – אך לשווא. הדקות עברו באיטיות מרגיזה, ולי היתה תשוקה עצומה להיות בהתוועדות שכבר בעיצומה. רק לאחר שלושת רבעי השעה, סיימה הרבנית את תפילתה, ואני שוחרתי בשעה טובה.

לאחר שסיימתי את עבודתי בחג הפסח, הגישה לי הרבנית המחאה על סך 25 דולרים, אך אני סרבתי ליטול זאת. כשנוכחה בסירוב החלה לגעור בי "אם אינך רוצה לקחת אתה יכול ללכת מכאן" ("דו ווילסט נישט נעמען, דו קענסט געין פון דא"); "פה לא מחזיקים עבדים, מי שעובד צריך לקבל את שכרו". כמוכן שלאחר גערה שכזאת נטלתי את הכסף, אך כמוכן שהשכר האמיתי שלי היה שונה לחלוטין.

הרה"ח שלמה רייניץ בבית המדרש הגדול של 770

הקשר שלי עם בית רבי המשיך גם בימות החול ולא רק בחגים, וזאת כיון שעבדתי במשרד לענייני חינוך. כל ספר חדש שהודפס, הונס מיד לרבי מה"מ, ותפקידי היה להביא עותק גם לרבנית נחמה דינה. אינני יכול לשכוח איך הייתה נוטלת את הספר, ניגשת לחדר היחידות של הרבי הרייניץ, מסיטה הצידה את הספר הקודם, ומניחה על השולחן במקומו את הספר החדש, ותוך כדי כך היא ממש דיברה עם בעלה ונשארה לעמוד ולדבר כך מספר

אוכלים, שמת את הכף מידו. כששמו המסובים את לבם לכך, הפסיקו לאכול, וכך נותרו הצלחות כמעט מלאות. בלית ברירה הורדתי מהשולחן את הצלחות המלאות למורת רוחה של מבשלת הקניידלעך.

שנה אחת, לאחר הסדר של פסח, ירד הרבי להתוועדות – כפי שהיה נוהג באותם שנים לאחר ליל הסדר – ואני נותרתי כדי לסדר ולרחוץ את הכלים. כשסיימתי רציתי לצאת מן הדירה וללכת להתוועדות, אך ההפתעה עמדה ליד מפתן הדלת הרבנית

היא ראתה את בהלתי, חמדה לה לצון ואמרה:

"אינך יודע שביום השני של החג אוכלים 'קניידלעך'?"

"את טועה" – אמרתי לה – "כך נוהגים רק באחרון של פסח".

"מה אתה אומר", ענתה בטון של 'להכעיס', "אתה בא ללמד אותי? אני עובדת כאן כבר שנים רבות!..."

הייתי אובד עצות. היה לי חשוב שהרבי יאכל מן המרק, כי באותה שנה המרוור היה סגור ולכן חריפותו היתה גדולה מתמיד, והרבי השתעל מאד לאחר אכילתו.

לא ידעתי מה לעשות. בלית ברירה ניגשתי לרבי וספרתי לו שיש בעיה והיא הכינה קניידלעך בטעות. הרבי שאל: "האם גם המרק שבקערה הוא מאותו המרק?" עניתי בחיוב. מתגובת הרבי הבנתי שלא להגיש את המרק. נכנסתי למטבח והודעתי לאישה שלא אוכלים את המרק. היא פרצה בצחוק ואמרה "זה בכלל לא שרויה, עשיתי את הקניידלעך מתפוחי אדמה". ניגשתי לרבי וסיפרתי זאת והרבי הגיב: "נו". הכנסתי אפוא את המנות והתחלתי להגיש.

הרבי כבר לא רצה לאכול מהמרק, כיוון שרק "דובר" עליו שיש בו חשש שרויה. מאידך הרבי גם ידע שכל זמן שהוא לא יתחיל לאכול, אף אחד לא יעשה זאת. הרבי לקח אפוא כמה כפות מרק מתוך קערת המרק של אדמו"ר הזקן אל צלחתו והתחיל לחתוך את הקניידלעך. כשראו זאת כולם החלו לאכול, ורק לאחר שהרבי ראה כי כולם

לאחר שנים ארוכות, פתר הרבי את הרמב"ם ברגע קט

כמה שנים לאחר פטירתו של אבי, נישאה אימי לרב שמואל זלמן שפירא, שהיה גאון ליטאי ושימש כרב בעיר דנוור שבקולורדו.

שבת אחת הם הגיעו לקראון הייטס על מנת לבקרני. בשעת תפילת ליל שבת הושבתי אותו במזרח ליד הרבנים לויטין, קזרנובסקי, סימפסון ודוכמאן. לאחר מספר דקות אני רואה אותם מתחבקים ומתנשקים. לאחר מכן סיפר לי כי הוא בן למשפחה חב"דית ושני אחיו למדו בליובאוויטש והרבנים החב"דיים הכירו אותם היטב. אך כשאביו נפטר הוא נשלח ללמוד בישיבה ליטאית, ולכן לא גדל בחב"ד.

ביום ראשון סידרתי לו "יחידות" והוא שהה בפנים כמחצית השעה. כשיצא היה מאד נסער; לחיינו סמקו, והוא נראה כבוכה. נבהלתי. חשבתי לעצמי מי יודע מה קרה ביחידות? לאחר שנגרע שאלתי אותו על כך, והוא סיפר לי ששנים רבות הוא מסתובב עם קושיה קשה על הרמב"ם, וכבר ביקר אצל כל גדולי הדור, מכל החוגים שניסו לפתור את שאלתו – אך ללא הועיל. כעת ביחידות הוא שאל את הרבי ולהפתעתי הרבה הרבי קם ממקומו, שלף מן הארון רמב"ם, והחל קורא אותו בהטעמה. לפתע עצר ואמר לו: כאן עושים אתנחתא, ולאחר מכן ממשיכים. "הייתי המום", אמר לי, "שנים רבות שאני קורא את הרמב"ם הזה ולא מצליח לרדת לכונתו, ואילו כאן, בשניות ספורות, הרבי קורא את דברי הרמב"ם בהטעמה הנכונה ומבטל את כל קושייתי. היכן הייתי 40 שנה? איך לא ידעתי מגדולתו וגאונותו כל השנים?" – סיים את דבריו בצער.

דקות.

פעם, בשנת תשכ"ז, זמן קצר לפני פרוץ מלחמת ששת הימים, עליתי לבקרה, והיא הייתה שקועה בשיחה עם בנותיה על המצב בארץ ועל כך שנשיא צרפת דאז, שארול דה-גול הטיל אמברגו על מכירת נשק לישראל. אשת הרשי"ג הביעה פרשנות פוליטית, גם העוזרת של הרבנית השתתפה בצורה ערה ורק הרבנית חיה מושקא שתקה. פנתה אליה אמה ושאלה: "מוסיא מה את אומרת?" ענתה הרבנית חיה מושקא: "אינני יודעת מה לומר". סנטה בה האם: "מה פירוש 'אינני יודעת'? היש דבר שאת ובעלך לא יודעים?". תמיד כשעלה הרבי לקומה השנייה והיה פוגש את חמותו, היה זו הצידה בירתא כבוד, ומפנה לה דרך לעבור. פעם נוכחתי במפגש כזה בו אמרה הרבנית נחמה דינה לרבי: "אינני מרגישה טוב וכולם אומרים לי לפנות

ידד הגשם והשלג מן השמים" נשמע ברקע 'בום' חזק של רעם, וגשם סוער החל לרדת... "מופת קטן" נוסף קרה לי. פעם הקלטתי מעריב מסוים וקרה משהו שגרם לבחורים מסויימים לצעוק עלי שאני מוכרח למחוק את ההקלטה. עליתי לחדרי ולא האמנתי למה ששמעו אוזני: את כל הדיבורים שלפני מעריב שומעים היטב, ואז שומעים ש..ש.. ארוך שמשמן את כניסתו של הרבי, ומאותו הרגע ואילך לא שומעים דבר. לא שהרשמקול פסק מלהקליט, הוא המשיך עוד 20 דקות להקליט ללא קול...

כך חלפו להן ארבע שנים בהם חגגתי עם הרבי את סעודות החגים. לאחר חודש תשרי תשכ"ח, כשהייתי חתן, אמרה לי הרבנית נחמה דינה: "זהו, כעת צריכים לחפש מישהו אחר, כאן עובדים רק בחורים, ואתה צריך להיות עם האישה"... ואכן, כך נהגתי, ובמקומי נכנס לעבודה הרב חיים ברוך הברשטאם.

גם לאחר נישואיי עליתי לביל התקדש החג עם ילדי לאחל לרבנית "חג שמח". תמיד התעניינה בשלום ילדי, ולעולם לא אשכח את אירת המלכות והקדושה שהשרתה סביבה.

לאחר נישואי עבדתי במפעל לציפוי ניילון לרהיטים. יום אחד שבתי ממלאכתי ורעייתי מסרה לי הודעה שאשה שהזדהתה בשם "שניאורסאהן" התקשרה וביקשה לבצע הזמנה. חייגתי בחזרה והייתי בטוח שזו אישתו של רב בשם שניאורסאהן שהתגורר ב"איסט פלטבוש". המחשבה שזאת הרבנית חיה מושקא היתה מושללת ממני מכל וכל. משום כך כשהתקשרתי, דיברתי בצורה מאד עסקית: "גב' שניאורסאהן, מדבר רייניץ, במה אפשר לעזור לך?".

בהמשך השיחה היא הזכירה שהיא שניאורסון מפרזידנט, ואני קפאתי במקומי ומיהרתי להתנצל. כשהגעתי לבית הרבי ברחוב פרזידנט עשיתי את עבודתי. כשסיימתי שוחחה עימי הרבנית על חיי משפחתי והתעניינה בפרטי פרטים. זה רק חיזק בי את ההתפעלות מן האצילות והאינטלגנטיות שלה.

כאשר רצתה לשלם, סירבתי ליטול את הכסף, אך היא התעקשה ולא הסכימה בשום אופן לכך, ואמרה: "אני רוצה שתשתמש בכסף לצרכי ביתך". היא אף דאגה שיהיו לי קליינטים נוספים, וכעבור כמה חודשים התקשרה להזמין עבודה עבור חברתה... אלו הם זכרונותי משהותי ב"לשרת את פני הקודש"...

הרבי ברכב הביתה. כאשר בדקתי את החניה, בדיוק אז יצא הרבי מן הרכב, ופתח את דלת הבית לפני הרבנית וכיבדה להכנס ראשונה. לפתע ראה אותי הרבי ושאל "מה קורה פה?" סיפרתי לו על הבחור המשוגע שנמצא באזור, הרבי אמר לי: "לכו לישון ותקראו קריאת שמע והכל יהיה בסדר".

באחד מימות הקיץ החמים עמדתי בפתח של 770 כדי להנפש קמעא. עמדתי לרוחב הפתח כך שלא היה ניתן לעבור. לפתע הרגשתי שמישהו מניח את ידיו על גבי, ויוצא בזהירות מן הצד כדי לא להפריע לי. הסתכלתי לראות מי היוצא, וראיתי בזווית עין את זקנו של מישהו מוכר מאד. זה היה הרבי שיצא ופסע לכוון בית אמו הרבנית על מנת להכין לה תה ולטייל עמה.

שעה קלה לאחר מכן, נתבקשתי על ידי הרב דוד רסקין להעביר שולחן משרדי אל משרד צא"ח החדש שנפתח בבנין 778. זה היה שולחן כבד, ובעודי נושא את השולחן, פילח את גבי כאב חד; הרגשתי שאני עומד להתייבש. שמטתי את השולחן באמצע הרחוב, ורצתי למדרכה כדי להישען על הקיר ולהשיב את רוחי.

בעת סידור בימת ההתוועדויות של הרבי

איכשהו יצאתי בנס מהעניין הזה. רק אז הרגשתי כי זה שהרבי הניח את שתי ידיו על גבי זמן קצר קודם לכן, היה בבחינת הקדמת תרופה למכה. זה היה יכול להסתיים אחרת לחלוטין...

בשנת האבלות על הרבנית חנה הצדקנית אמו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, התפלל הרבי לפני העמוד. זו היתה ההזדמנות שלנו, הבחורים, לעקוב אחר הנהגות מיוחדות של הרבי בזמן התפילות.

אני הייתי שובב לא קטן, והטמנתי ב"סטנדר" רשמקול, שיקליט את הרבי מתפלל. באותה הקלטת שומעים את הרבי קורא את ההפטרה של תענית ציבור (היה זה ב"ז תמוז) וכשאמר את המילים "כי כאשר

לפרופסור מסויים". הרבי הגיב: "אינני חושב שצריך לקרוא לפרופסור זה, אפשר לקרוא לד"ר זליגסון".

אחר כך שמעתי את הרבנית אומרת: "הוא מחזיק שדוקטור זליגסון גדול יותר מפרופסור"...

כבחור בקבוצה קרו לי מספר אירועים מעניינים עם הרבי:

מידי פעם הגיע ל-770 בחור מעורער בנפשו שהיה מסוגל לסכן חיי אנשים. פעם נודע לנו כי מידענו זה ממתין לרבי ליד ביתו ברחוב פרזידנט. רצנו לשם מספר בחורים, וחפשנו אותו בסביבות הבית. אני הלכתי לבדוק את אזור החניה. באותו לילה הרבנית הגיעה לקחת את

סיפורת המזפלא של מצה עגולה...

זהו סיפורת של מצה 'שמורה' שחילק מנהל בית חב"ד בזכרון יעקב, הרב יוסף יצחק פריימן, אשר בגללה חלה תפנית בחייה של משפחה מקומית שהתקרבה לחיי תורה ומצוות ולאורו הגדול והבהיר של הרבי מה"מ, עד לסגירת מעגל בברית המילה של הבן...
● הסיפור המדהים של מצה, חלום, ילד ודירה ירושלמית...

מאת: שי גפן

הרב פריימן נאות לשתף אותנו בסיפור המרתק של משפחת אשוח, וכיצד התגלגל כל הסיפור עימם עד לאותו כיבוד בסנדקאות:

בני הזוג אשוח, התגוררו באחד מקיבוצי הצפון עד שהגיעו להתגורר בזכרון יעקב. בתקופה מסוימת החלו להתקרב ליהדות בצעדים זהירים מאד. מדובר במשפחה אינטלגנטית מאד, שהתקרבה לחיי יהדות תוך מודעות גבוהה לכל צעד שהם עושים. עזיבת העבר שלהם נעשתה באיטיות ובמחשבה מלאה. התהליך נמשך מספר שנים עד שנכנסו ממש בעולם היהדות. כשהגיעו לזכרון יעקב החלו להשתתף בשיעורי התורה שנמסרו בבית חב"ד, כאשר גם הבעל וגם האשה היו מהמשתתפים הקבועים.

לקראת חג פסח תשנ"ט, החל הרב פריימן לעסוק במבצע מצה, בין שאר המבצעים הרבים הקשורים לחג. הוא הכין עשרות סטים של מצות שמורה עבור ידידי ומקורבי בית חב"ד.

ערב אחד יצא הרב פריימן לעשות סבב חלוקה בין הנמענים. בין היתר הגיע גם לביתם של משפחת אשוח. זו היתה הפעם הראשונה בחייהם ששמעו על המושג "מצה שמורה". באותה תקופה הם עשו את צעדיהם הראשונים ליהדות. הרב פריימן נתן להם את

הרב יוסף יצחק פריימן

מכובד להיות הסנדק של בנו היקר... הרב פריימן ההמום והנרגש כלל לא פילל לכיבוד הזה...

מסתבר שטקס ברית המילה, היה סגירת מעגל של שרשרת ניסים ומופתים שגרמו למשפחת אשוח להתקרב ליהדות ולאורו הגדול של הרבי.

על מעלותיה של המצה נאמרו דברים רבים. ידוע מאמר הזוהר שמביא הרבי מה"מ פעמים רבות על המצה שהיא "מיכלא דמהימנותא" ו"מיכלא דאסוותא" (מאכל האמונה ומאכל הרפואה). לפיכך קרא הרבי לחלק בכל אתר ואתר מצות שמורה, במטרה להגיע לכך, שכל יהודי באשר הוא, יאכל מצה שמורה לפחות את הכזית הראשון של ליל הסדר.

הרבה גילויים מופלאים היו במבצע מצה של הרבי מלך המשיח, אבל אין ספק שהסיפור המדהים שהתרחש בזכרון יעקב – שם מתגורר השליח הרב יוסף יצחק פריימן – הוא סיפור מיוחד במינו ומרתק.

בחודש טבת השנה, הוזמן הרב יוסף פריימן לחגיגת ברית המילה שהתקיימה ביישוב מבוא מודיעין, לרך הנולד של משפחת אשוח. משפחה זו נמנית עם ידידי בית חב"ד והיא התגוררה בזכרון יעקב עד לפני שנתיים. כאשר הרב פריימן הגיע לברית באיחור מה, היה בטוח כי ברית המילה כבר נערכה וכי ימצא את קהל המוזמנים יושב וסועד את לבו בסעודת המצווה, אך למרבה תדהמתו הבחין בקהל המצפה בקוצר רוח. כאשר נכנס, ניגש אליו אבי הבן, מר מנחם אשוח, טייס חיל האוויר בעברו, ומתנפל עליו בזרועות פתוחות: "אוהו, כולם מחכים רק לך, אתה

שלוש המצות בלוי הסבר על החשיבות לאכול דווקא מצה שמורה שנעשתה בעבודת יד ולשם מצווה. באותה הזדמנות עורר אותם הרב פריימן למכור את החמץ, ולאחר ברכת ידידים לבבית, נפרד מהם והמשיך בדרכו. מסתבר כי הסיפור של משפחת אשוח רק החל...

למחרת, השכם בבוקר מצלצל הטלפון בבית משפחת פריימן. טלפון בהול. על הקו נשמע קולה הנרגש של גבי נטע אשוח. היא מבקשת, בעצם מתחננת, לקבל כזית מצה שמורה עבור כל אחד מבני הבית. "לא הבנתי מה קרה לפתע" – משחזר הרב פריימן את אותו בוקר – "שאלתי אותה, יתסלחי לי, אתמול הייתי אצלכם בבית והסתפקתם במה שנתתי, מה קרה פתאום בין לילה? ומלבד זאת מה פשר הבהילות?" – האשה, כך נראה, עדיין נרגשת ממה שעבר עליה באותו לילה, וא היא מספרת דבר מדהים: "בלילה הופיע בחלומי הרבי מליובאוויטש ואמר לי כי הרב פריימן הגיע לתת לנו מצות, לא סתם בגלל היכרות אישית, אלא שזה נעשה בשליחותו של הרבי. דבר נוסף שהיה לי בחלום, ראיתי את הרבי נותן לי עט ביד, ואומר לי 'היום תמצאו דירה שאתם מחפשים לרכוש בירושלים'..."

הבנתי למה היא כוונתה בענין הדירה. ידעתי שמשפחת אשוח מחפשת זה זמן רב דירה בירושלים, אולם למרות הזמן הרב שהם מחפשים, טרם מצאו דירה מתאימה כפי שביקשו. בהתוועדות י" שבט השנה שהתקיימה בבית חב"ד, כתב מר מנחם אשוח מכתב לרבי וביקש את ברכתו במציאת הדירה בירושלים. שמנו את הפתק ב'אגרות קודש', והמכתב נפתח בעמוד בו מופיעים שלושה מכתבים קצרים העוסקים בעניין סגולתם של המצות שהנם מאכל האמונה. באותו מעמד לא ידעתי להסביר את פשר התשובה, וכך העניין נותר חתום...

כעת, בשעת בוקר סיפרה על כך גבי אשוח וסיימה את סיפוריה: "קמתי נסערת ממיטתי" – שיחזרה את השתלשלות הארועים – "ומיד מיהרתי להתקשר אליך לבקש מצות שמורה לכל בני המשפחה".

מוסיף הרב פריימן ומספר: "ראיתי שהאשה כה נרגשת, ואמרתי לה שאשמח לתת להם מצות בכבוד רב; הצעתי לה שתבוא הערב לבית חב"ד ותקבל מצות עבור כל בני המשפחה. ואכן, בשעת ערב הופיעה בבית חב"ד כדי לקבל את המצות – אבל הפעם התרגשותה היתה כפולה ומכופלת. היא פשוט הייתה בסערת רגשות.

"מתברר כי החלום התקיים בדיוק

מופלא כבר באותו יום!

"היום בצהרים" – סיפרה האשה – 'התקשר מתווך הדירות לבעלי והציע לו דירה נאותה בירושלים. לאחר שבירר את פרטי הדירה השונים ואת המחיר, היה נראה לו שאכן זו הדירה אותה אנו מחפשים חודשים רבים. בעלי התקשר אלי לשאול על כך, ואני השבתי לו כי אין לי ספק שזו הדירה שלנו, לאחר שהרבי אמר כי היום יציעו לכם דירה בירושלים..."

התגוררתם בזכרון יעקב; אבל השנה אתם כבר גרים בעיר הקודש ירושלים, וכי שם חסרות מצות שמורה?"

התשובה כבר הייתה מוכנה בפייהם. "הרבי אמר לנו בחלום שאתה השליח שלו, ולכן באנו לקבל מצה שמורה דווקא מהשליח של הרבי. אמנם אנו כבר לא מתגוררים בזכרון יעקב, אבל עבורנו עדיין נשאר השליח של הרבי..."

מימין לשמאל: סגן ראש המועצה, מר ניסים שרעבי; רב המושבה, הרב אברמובסקי; הרב אלימלך שחר; הרב יוסף יצחק פריימן; ר' אורי טרויים ור' מנחם אשוח

אם בכך נראה כי תמו פלאות המצה שמורה, הרי הרב פריימן עצמו הופתע לגלות כי האמונה הזורמת מהמצה אין לה גבול!... בסוף חודש כסלו השנה התקשרו אליו בני הזוג אשוח והודיעו לו על ברית המילה שהם עורכים לבנם שנולד בדיוק תשעה חודשים לאחר שאכלו מהמצה השמורה של תש"ס... בשעת סעודת הברית, סיפר האבא לנוכחים בהתרגשות רבה:

"במשך שנים ארוכות רצינו ילדים נוספים, אך לא זכינו להיוושע. לקראת חג הפסח אשתקד, אמרנו לעצמנו שכדאי ללכת לקבל מצה שמורה דווקא ממך, ידענו כי בזכות מצה זו שנותן שליח של הרבי, נפקד שוב בבן זכר. ואכן, תשעה חודשים חלפו מאז חג פסח, וכיום אנו חוגגים את ברית המילה..."

כיום משפחת אשוח רואה את עצמה כמשפחה של חסידים נלהבים של הרבי. הם אינם עושים דבר מבלי לשאול תחילה את הרבי ב'אגרות קודש' ולקבל ברכה. "הניסים מתגלגלים מתחת לשולחן", הם מספרים.

מאכל של אמונה — — —

"עוד באותו יום נחתם החוזה..."

"או אז גם הבנו לפתע את התשובה של הרבי בהתוועדות י"ד שבט, כאשר ביקשנו ברכה על מציאת הדירה, והתשובה עסקה ב"מאכל האמונה" — — —

הדירה בשכונת נחלאות בירושלים אכן נרכשה, לשביעות רצונם של בני המשפחה. "ראינו בחוש עין בעין את ברכתו של הרבי", אמרה גבי אשוח בהתפעמות...

"התשובה המופלאה של הרבי יחד עם החלום, הוסיפו נדבך רב-משמעות להתקרבותה של המשפחה ליהדות ולרבי.

בין כה וכה משפחת אשוח עברה להתגורר בירושלים.

"בשנה שעברה" – מספר הרב פריימן – "בערב פסח תש"ס שמעתי נקישות על דלת ביתי. להפתעתי מצאתי את בני הזוג אשוח נמצאים במפתן ואומרים לי "באנו לקבל גם השנה את המצה שמורה..." השתאתי. לא התאפקתי ואמרתי: "מילא בשנה שעברה